

12 ada

İtalyanlar 12 adadaki askeri kuvvetlerinin bir kısmını geri çekiyorlar

İtalya Balkanlar tarafından Romaya karşı beslenen şüpheleri izaleye çalışıyor

Londra 23 (A.A.) — Daily Express gazetesinin yazdığına göre, İtalya hükümeti Ankaraya muslihane fikirler beslediğini göstermek için On iki adadaki kuvvetlerinin sulh zamanı kadrosundan fazla olan mevcudunu geri almayı başlamıştır.

Bu tedbirin mühim bir taviz teşkil ettiğini yazan mezkûr gazete, İtalyanın Balkan memleketleri tarafından Romaya karşı beslenen şüpheleri izaleye çalışmakta olduğunu ilâve ediyor.

Mussolininin yeni bir sulh teşebbüsü

İtalyan Başvekîi, ihtilâfî önlemek henüz mümkündür, diyor

Fransızların noktai nazarı

Roma 23 — Mussolini bugün Bolonyada faşist liderlerine hitaben büyük bir nutuk söylemiştir.

Mussolini şimdiki ihtilâfî önlemek için İtalyanın sarfettiği gayretleri ve nihayet harbi durdurmak için yaptığı teşebbüsü anlatıktan sonra, İtalyanın ihtilâf karşısındaki vaziyetinin tayin edilmiş bulunduğunu ve bu siyasetin bir Eylül tarihli resmi deklârasyondan beri değişmemiş olduğunu bildirmiş ve demiştir ki:

(Devamı 8 inci sayfada)

Fethi Tahsin öldü

Memleket çok kıymetli bir evladını, «Son Posta» çok eski ve sadık bir dostunu kaybetmiş bulunuyor

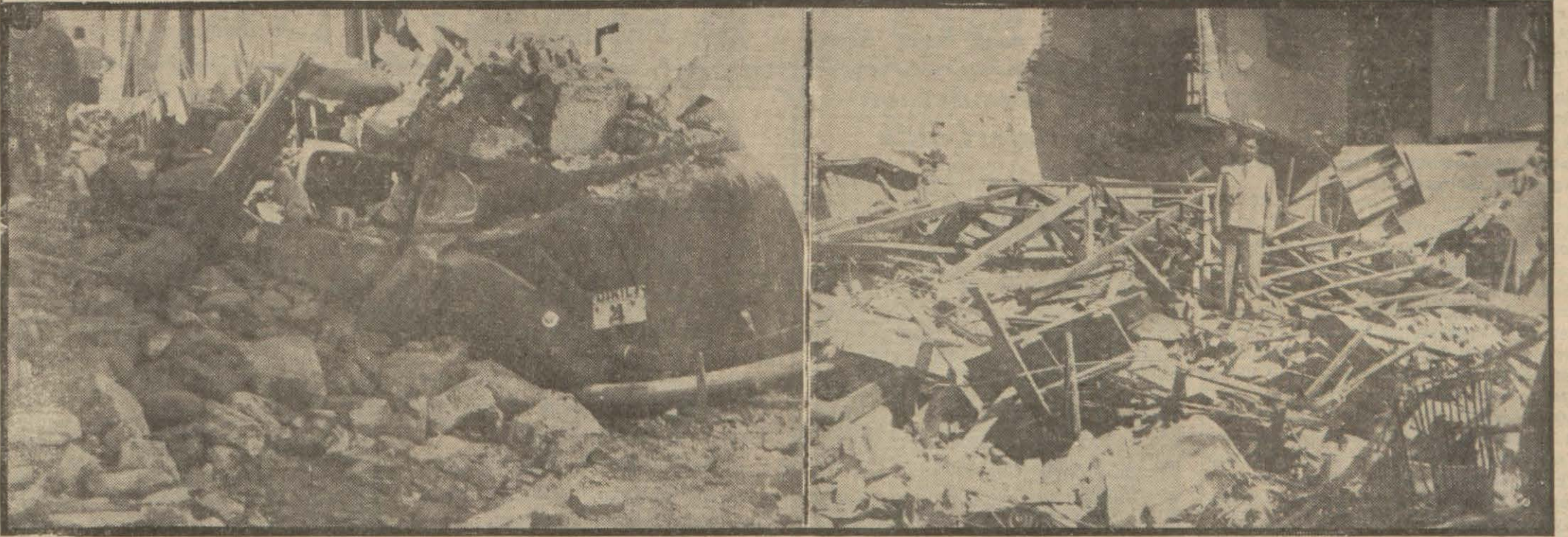

Merhum Fethi

Uzun seneler Türk sporuna feyizli hizmetler etmiş ve memleket gençliğinin beden terbiyesi yolunda tekemmül ve inkişaf için feragatle ve candan çalışmış (Devamı 8 inci sayfada)

Sağ kalan Dikili halkı «Son Posta», ya faciayı anlattılar

Zelzele mıntakasında sarsıntılar devam ediyor, fakat kurbanların 100 ü aştığı iddiaları asılsızdır

Dikili faciasından tüyler ürpertici iki sahne: Enkaz arasında kalan bir otomobil ve altından 5 ölü çıkarılan bir evin enkazı. (Diğer resimler iç sayfalarımızda)

Almanya, Rusya, İtalya ve Japonya ile ittifak akdine çalışıyormuş!

Sovyetlerle Almanlar Romanyadan altı talebde bulundular!

Berlin - Moskova teşriki mesaisinin bazı Alman mehafilinde endişeler uyandırdığı bildiriliyor

Londra 23 (A.A.) — «News Chronicle» gazetesine Kopenhagdan gelen bir habere göre, Varşovanın bu sabah obüslerle tahribi hakkında Almanlar tarafından yapılmış olan tehdid, bunun tabii ki toplanmış olan Amerika parlamentosunda tevild edileceği aksülameller dolayısıyla bugünlük yerine getirilmeyecektir.

Gene aynı mülâhaza iledir ki, denizaltı harbi tavsamış ve Almanya o kadar methî yapılan 3000 bombardıman tayyaresi havalandırılmamıştır.

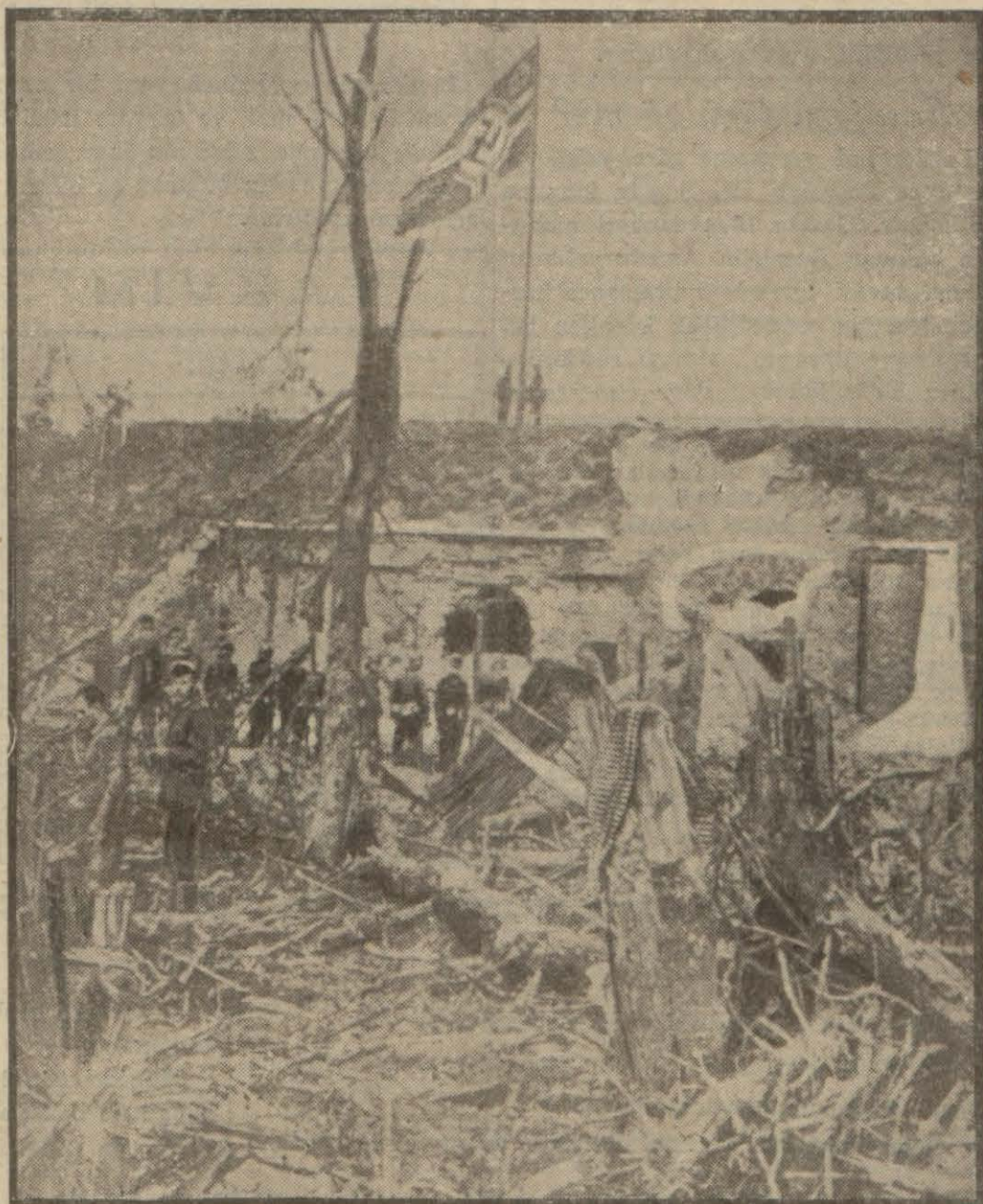
Amerikanın bir karar vermesine intizar, Almanyanın Japonya, Rusya ve İtalyayı ihtiva eden bir ittifak vücude getirmeğe çalışması muhtemeldir.

Almanya endişe

Londra 23 (A.A.) — Haber alındığına göre Almanyanın sağcı mehafili, Hitlerle Sovyetler arasındaki teşriki mesal daha sıkı bir şekilde almağa başlaması üzerine Almanyanın müstakbel siyaseti hakkında mütezayid bir endişe göstermektedir.

«Daily Express» Kopenhagdan bu sabah aldığı şu telgrafi neşrediyor:

İşgal olunan Polonya mıntakalarında Sovyetler tarafından yapılmakta olan komünist propagandası daha şimdiden Alman askerleri arasında kendini hissettirme başlamıştır. Her şeyden evvel Rusya ile Almanya arasında müsterek bir hudud olmasını istemiyen mütedil Navi rüesası, Sovyet ma nevrası akim bırakılmak için eminden geleni yapmasını Von Ribbentrop'un rica etmişlerdir. (Devamı 8 inci sayfada)

Koridorun ucundaki Vesterplatte istihkâmı kahramanca bir müdafaa müteakibi sukut ettikten sonra Alman kuvvetlerinin işgali altında

Hükümet Dikiliyi yeniden yaptıracak

Facia sahnelerinden gelen ilk mektub

Dikilde gazeteci olarak yalnız «Son Posta» muhabiri varken diğer gazeteler tarafından verilen tafsîlâta şaşmamak kabîl değil!

Dikili 23 (Sureti mahsusada gönderdiğimiz muhabirimizden) — Dikili felâketi kurbanları hakkında bazı gazetelere aksettirilen ve hatta radyo ile yayılan haberler burada, felâketzedeler arasında, kederlerini artıracak derecede teessür uyandırmıştır.

Felâket kurbanları işae edildiği gibi yüzdenden fazla değil, bugün çıkarılan üç cesedle 44 e baliğ olmuştur. Amele ekip-leri enkazı kaldırmakla meşguldür.

Dikili civarında bir yerden sıcak su fışkırdığı da doğru değildir. Bu dak'kaya kadar buraya benden başka gazeteci gelmemiştir. Binaenaleyh verilen haberler mübalâğalıdır.

Yardımlar

Hükümetin, Kızılayın yardımları devam etmektedir. Felâketzedelerden 3 bin kişi geceyi kısmen açıkta, kısmen de çadırlarda geçirmişlerdir.

Evlerinden eşyasız kaçanlara giyecek eşya dağıtılması beklenmektedir. Hastalara ilâç dağıtılmaktadır. Yarın An- (Devamı 6 nci sayfada)

Millî Müdafaa için yeni tahsisat

Ankara, 23 (Hususi) — Millî Müdafaa ihtiyaçlarına sarfedilmek ve fevkalâde membalardan hâsil olacak paralarla karşılanmak üzere 3628 sayılı kanunla 58,917,000 liralık tahsisata ilâveten daha (20) milyon liralık fevkalâde tahsisatın Millî Müdafaa emrine verilmesi hakkındaki kanun lâyihası Meclis ruznamesine alınmıştır.

1939 harbinden son intibalar

12 nci sayfamızdaki resimlere bakınız!

Hergün

İtalya ve harb

Yazan: Muhittin Birgen

Bilhassa son sulh senesi içinde, İtalyanın yükselten atıp tuttuğunu gördükçe, bu sütunlarda daima bu yüksek sesli ve büyük kelimeli politikanın ciddi olmadığını söylemişim. İşler sıkışıp ta harb bir emri vaki olduğu zaman ise İtalya, birdenbire değişti. Bu gibi ahvalde her zaman takib eylediği sakin gözleme siyasetine avdet etti.

İtalyanın Türkiye için, bizi ciddi surette rahatsız edebilecek bir kuvvet olduğu hakkındaki tahminler ben hiç bir vakit işti rak etmedim. Bundan dolayı, bizde İtalya aleyhinde yapılan neşriyatı da lüzumsuz sayanlardan oldum. Çünkü, İtalyanın Türkiye karşı düşmanlık edebilmesi için, bundan çok evvel bir hayli düşmanlarla uğraşması ve bunları yenmesi lâzım gelirdi. Hâlinde kendi memleketini müdafaya kâfi gelebileceği bile şüpheli olan kuvvetlerinin çok büyük bir kısmı ile ucu Türkiyeye kadar gelebilecek bir sergüzeşte çıkması için İtalyanın deli olması bile kâfi değildi. Bunun için, ben İtalyan matbuatının palavrasına karşı sakin ve lâkayd kalmayı daima terdih ettim. Beni sakin ve vaziyetten emin olmaya sevkeden hesaplar, Avrupa'daki kuvvet müvazenerine istinad ediyordu; aynı kuvvet müvazeneri İtalyayı, bugünkü harbe sakin olma ve sulhü muhafaza etmisiyle sevkeliydi. İtalya için mukadder olan politika da zaten bundan ibaretti.

Fakat, şimdi bahsın bu tarafını bırakalım, bu, geçmişe ait meseledir.

★

Son günlerde, gazetelerde İtalya, halen Avrupanın en sakin, sulhsever, en makul sözleri söylenen bir memleketi oldu. Milâno ve Romanın bugünkü hayatları hakkında tasvirler yapan bazı muhabir mektublarını okudum. Bundan üç hafta evvel karanlıklara gömülü duran bu şehirlerde bugün hayat tekrar o eski parlaklığını iktisab etmiştir. Artık tayyare baskınlarından korkmak, tehlike işaretlerine kulak vermek, «acaba yarına sağ çıkacak mıyım?» diye gözlerini endişe ile kapamak devri geçmiştir. Tiyatrolar, sinemalar, konserler, barlar, hülâsa, bütün İtalya gündüz para kazanmanın çarelerini düşünmek, gece de tam ziyâ ile tenvir edilmiş şehirler içinde eğlenmekte meşguldür.

Balkan siyasetinde İtalya, sulh, sükûnet taraftarı oldu. Kendisine Macaristanda daha fazla dost, Yugoslavyada daha fazla itimad, Bulgaristanda sempati aramakla meşguldür. Yunanistanı bir aralık endişeye düşürmüş olan bazı askerî hareketlerden dolayı, Roma Atina ile bir fikir teatisine girişti ve neticede Yunanistana empiyet telkin etmeğe muvaffak oldu. Yunanistan, bu empiyet için, de silâh altına aldığı askerleri birkaç gün denberi terhis ediyor.

Balkanlarda böyle olduğu gibi İtalya Akdenizde de aynı siyaseti takib ediyor ve dolayısıyla bugün Avruoada en makul sözleri söylenen bir unsur haline gelmiş bulunuyor. İtalyan matbuatının son günlerdeki neşriyatı hep «sulh» fikri etrafında dönüyor. İtalya, büyük ve ciddi bir harbe girmekten çekinir; çünkü bu harb, hangi taraf aleyhine olsa, bu memlekete netice itibarıyla harabîlik getirecektir ve fayda vermeyecektir. Bundan dolayıdır ki sulh fikrinin naşiri olmak vazifesini kendi üzerine almıştır. Hepimiz biliyoruz ki Duçe harblu lüzumlu ve hayırlı bir şey olduğunu her gezdği yerde tekrar ederdi. Bugün harbin aleyhindedir; çünkü, harb, fillen kapiya gelmiş bulunuyor. Sulh zamanında harbden bahsetmek kolay olduğu kadar harb zamanında onun için atılmak güç olmasaydı, İtalya, bugün pekâlâ, ya bir tarafta, yahud diğer tarafta bulunabilirdi!

Halbuki, İtalya, şu dakikada Avrupanın en sakin, en bitaraf, en makul sözleri söyleyen memleketi oldu. İtalyan radyolarını dinleyiniz: Bütün muhabirlere ve dünya hâdiselerine ait haberleri tam bir bitaraf ruh içinde veriyor. İtalya, beş senelik bir siyasetle Almanyanın yanında ve askerî bir ittifak muahedesi ile Almanyanın müttefik olduğu halde, bütün hareketlerle, belki biraz Almanya karşı dost, fakat bütün neşriyatla bitarafaftır.

Niçin böyle oldu? Neden İtalya, böyle bir siyasete geldi? Bizce bu sual için cevablarını şu iki noktada toplamak lâzımdır:

1 — İtalya, hangi taraf lehine işti rak etse, Rusya ile Almanya arasındaki ademî tecavüzü paktından sonra, mutlaka büyük ziyata uğrar. Bu zayıflık, onun için o kadar ağır olabilir ki, bir müddet harbden sonra İtalyanın son yirmi senede yaptığı şeylerin hepsi, bu arada rejim de dahil olduğu halde, yıkılıp gider. Şu halde, İtalya, harbe, ancak, pek az fedakârlık mukabilinde kat'i ve müsbet bir netice alacağı zaman iştirak edebilir. O zamana kadar sakin, sulhü ve bitaraf kalmak zaruridir!

2 — İtalya, çok iyi görüyor ki harb devam ettiği ve uzun sürdüğü takdirde Avrupa için çok vahim ihtimaller vardır. Uzun bir harbin sonu, bilhassa Almanyanın sefaleti ve mağlûbiyeti ile neticelenecek bir harbin neticesi, Avrupanın göbeğinde pek vahim ihtimal hâdiselerin zuhuruuna sebep olabilir. Şu halde İtalya, icabında iyi bir müdahaleci rolü oynayabilmek için, evvelâ kuvvetleri itibarıyla sağlam, dahil vaziyeti itibarıyla daha iyi ve haricî münasebetleri itibarıyla de dostu çoğalmış bir halde bulunmalıdır.

İşte, İtalya bunları düşünüyor. Duçe içtimailimlerle ve cemiyet meseleleriyle çok meşgul olmuş bir insandır. O, pekâlâ görü-

Resimli Makale :

Bir noktada birleşen zıtlar..

Dostluk ile kin yalnız bir noktada yekdiğerine benzerler: Oluncüye kaçarak dostum veya düşmanım diyebilirsiniz. Fakat ikisi de aynı derecede sebatsızdır. İnan ki seni yalnız çıkarmak küçük bir tesadüfün elindedir.

SÖZ ARASINDA

Koşucu Wooderson İtfaiye neferi oldu

Dünya bir mil rekordmeni Wooderson, Londra itfaiye grubuna girmiştir. Yarışlarda olduğu kadar, yeni vazifesinde de azami muvaffakiyet göstermek isteyen koşucu, büyük bir hevesle işine sarılmıştır. Burada, onu bir alarm mevzii hazırlarken görüyorsunuz.

Skualos denizaltı gemisi yüzdürüldü

Amerika açıklarında batan, Amerikanın Skualos denizaltı gemisi, kazadan 113 gün sonra yüzdürülebilmis, ve tersaneye alınmıştır. Gemi de 24 cesede raslanmıştır. Alâkadâr dairelerin mütehasısları, batma hâdisesinin ne suretle vukua geldiğini araştırmaktadırlar.

Şuşniğ öldürüldü mü?

Le Journal gazetesine göre, eski Avusturya Başvekilii Dr. Şuşniğ kurşuna dizilmiştir. Gazete 18 aydanberi mahpus bulunan Şuşniğ'in Avusturyahların Alman davası uğrunda kahramanca harbetmeleri için neşredilmek istenilen beyannameye imzasını atmaya reddettiğinden öldürüldüğünü ilâve etmektedir.

yor ki, Avrupanın karnında büyük bir sancı, göbeğinde pek büyük hâdiselerle yüklü görünür bir gebelik var. Bunun için, İtalya, hâdiseleri usaktan dikkate seyretnmek ve icabında her ihtimale karşı hazır bulunmak mecburiyetindedir. Bu gibi ihtimallerde ona dostlar da lâzımdır. Eğer, İtalya bu defa müs takil bir siyaset yapmak isterse, dostlarını kendinden büyüklükte değil, kendinden küçük kuvvette olanlar arasında aramalıdır. Benim gördüklerime ve anladıklarına göre İtalya, bugün böyle bir hava içinde bulunuyor. Bu havada henüz tebellür etmiş yegâne unsur da şundan ibaretti: Bakmak ve beklemek.

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkra

Bir Fransız fıkrası

Bir nefer koltuğunun altında bir şemsiye ile dolaşıyordu. Genç bir müllâzim gördü. Durdurdu: ...

— Askerlerin şemsiye taşımaları yasaktır. O şemsiyeyi ver.

Nefer şemsiyeyi verdi. Müllâzim iki ucundan tutup dizine çarptı. Şemsiyeyi kırdı. Nefer döndü:

— Şimdi ismini ve künyeni söyle.

— Altıncı fırka, sekizinci alay, dördüncü bölükten Yanbasan.

— Peki sen görürsün!

Müllâzim yürümek üzere iken nefer sordu:

— Sizin isminiz.

— Benim ismim mi, sana ne?

— Kendim için sormuyorum. General, benden şemsiyesini istemişti, onu götürüyordum. Kim kırdı, diye sorarsa ona söyleyeceğim.

Bilekte taşınan Künyeler

İngilterede neşredilen yeni bir emir, bütün sivil ahali ve tayyare müstahdemini, üzerinde sahibinin ismi, adresi ve telefon numarası bulunan şu bilezikleri takmaktadırlar.

TAKVİM

EYLÜL		24		Arabi senesi	
Rumi senesi	1155	Resmî senesi	1939	Hicri senesi	1358
Eylül	11	Hicri	142		
PAZAR					
GÜNEŞ		Şaban		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
5	49			4	10
11	45			10	05
Öğle		İkinci		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
Z.	12 06	15	29	18	04
E.	6 01	9	26	12	—
				1	81

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Dün çıkan Alman tebliğinde şu cümleyi gördük:

— «Garb cephesinde yalnız piştar kuvvetleri arasında «münferid müsademeler olmuştur.»

Gene dün çıkan Fransız tebliğinde de şu cümle vardı:

— «Bugün cephenin heyeti umumiyesinde sükûnetle geçmiştir.»

Muharebenin 24 üncü günündeyiz ve karşıkarşıya elde süngü ile bekliyen askerlerin miktarı en aşağı 6 milyon kişidir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün kısası

Hikâyesi - hal Filmâzi

E. Ekrem Talu

O na, kimi Kerim ağa, kimi Kerim dayı, kimi de Kerim pehlivan diye hitab ederdi. Kalbi, kıyafeti, kellesi, kulağı yerinde idi. Bütün mahalle halkının hürmetini kazanmıştı; ve bu umumî hürmete yaradan fazla koruklu karışıyordu. Zira, ağızdan ağıza dolayan rivayetlere bakılırsa Kerim ağa, dayı veya pehlivanın o âna kadar sırtını yere getiren olmamıştı. Üstelik de, dilere destan olan gücünü ve kuvvetini sade kendi nefisini korumak hususununda değil, himayesine sığınan zaufayı siyaset için de kullandığı söyleniyordu.

Onun sözü sened, emri mutlaka ifazı lâzım gelen bir fermanıdır. Her yaptığı aynı isabet, her dediği mahzû keramet fi. Gebe kadınlar, anne olacaklarını andıkları zaman, Kerim ağanın yolunu gözetler, doğacak çocuğun, onun gibi merd, onun gibi «insanı kâmil» olması için uzun uzun yüzüne bakarlar.

Evinden sokağa çıktığı zamanlar, her kes etrafını alır, buyur ederdi. Kahved altına en temiz iskemlesini sürer, mahalle imamı çay ismarlar, ihtiyarlar etrafını alır, geçiş karşısında elpençe divan dururlardı.

Mahallede, zavallı, çelimsiz bir de (Kuş Mehmed) vardı. Mektebin yanı başında, saraylı hanımın akaret dükkânlarının birinde manavlık ediyordu. Kerim Ağa bu Kuş Mehmede henedense tevaccüh gösteriyordu. Kuş Mehmed de bu tevaccühten böbürleniyor, kendini birşey zannediyordu. Bir sıkımlık anı olduğu halde, sırtını Kerim Ağaya dayamış, şuna buna kafa tutuyordu.

Günün birinde, Kuş Mehmedin dükkânının yanbaşıda, yabanemın bir geldi, bir kavun karpuz sergisini kurdu. Bu suretle, bir defa ona rekabet etmiş oluyordu. Sonra da onu muhtelif suretlerde iz'ac ediyordu. Kâh sergisini, Kuşun dükkânı hizasına taşıyor, kâh onun küfelerini deviriyor, mostrasını bozuyordu.

Kuş Mehmed geldi, Kerim Ağaya derd yandı:

— Bu herif benimle debelleş oldu.. Ne yapayım? diye sordu.

— Dayan! O sana birşey yapamaz. Arkanda ben varım! cevabını aldı.

Bu sözler Kuş Mehmede cesaret verdi. O da, komşusunun karpuzlarını çiğnedi. Bunun üzerine kapıştılar. Cılız Mehmed bir fasıl mükemmel dayak yedi; evinden çıkamaz hale geldi; hâmişine haber gönderdi.

Kerim Ağa, bu haber geldiği zaman Hacının kahvesinde çubuk içiyordu. Gelen adama:

— Benden Kuşa selâm söyle... dedi; korkunasin. Ben buradayım!

Üç gün sonra, Kuşun komşusu arasında daha zorlu bir dalaş oldu. Bu sefer, zavallı Mehmed, yüzü gözü sarılı, koltuk değneğiyle sürüne sürüne bizzat hâmişine dehalet etmeğe geldi:

— Herif canıma okuyacak, ağam! Sen bilirsin gayri.

— Bir halt edemez, ben burada ikenel. O vursa sen de vur, korkma!

Bu muhavereyi dinliyen mahallede pehlivanı teyid makamında baş sallıyorlardı.

Kerim Ağa, Kerim Dayı, Kerim pehlivanı ayarındaki bir adamın himaye ettiği bir kimseye hangi babayığit el dokundurabilir?!?

Üç gün sonra, zavallı Kuş Mehmed ölü olarak, caminin arkasındaki arsada buldular. Tam dokuz yerinden bıçaklanmıştı..

Bu faciayı pehlivana bildirmekten herkes korkuyordu. Duyar duymaz, kim bilir o, nasıl kükrিয়েcek, coşacak, ifrit kesilecek, katili bulup paramparça edecekti?

Hayır; hiçbirini olmadı. Kerim Ağa vak'ayı haber aldı ve sadece:

— Tuh! dedi; insan dediğin bu kadar da tapon olur mu ya? İyi ki araya gir memişim. Elin bir metelik etmez evladı için benim de başım nâre yanacaktır.

Şimdi bu uzak hatırayı ne münasebetle yâd ettim? Ben de bilmiyorum. Fakat, herhalde, benim bizzat ve lâyıkile takdir edemediğim bir münasebet olacaktı ki yarım asır evvelki şu hikâyeyi yarım asır sonra şuracığa cızkıtırverdim.

E. Ekrem Talu

TELGRAF HABERLERİ

Almanların garbda faaliyetleri arttı

Hitlerin garb cephesinde bulunduğu söyleniyor

İngiliz hava kuvvetleri karargâhı Fransaya nakledildi, 18 Alman tayyaresi Belçika toprakları üzerinde uçtu

Şark cephesinde

Moskova 23 (A.A.) — Kızıldoru erkâniharbiyesinin 22 Eylül tebliği:
22 Eylül tarihinde garbî Beyaz Rusyada harekâta bulunan Kızıldoru kıtaatı Breslittovskiyi işgal etmiş ve Grodnonun şimali garbisinde bulunan Ayyustof ormanlarını Polonya ordusunun döküntülerinden temizlemeğe başlamıştır.

Garbî Ukranyada Kızıldoru kıtaatı Polonya ordusu döküntülerinin tasfiyesine devam etmiş ve Sarny mntakasını birçok Polonya sübay gruplarından temizlemiştir.

General Langer'in kumandası altındaki altı firma ve iki alaydan mürekkep Polonya piyade kuvveti Lwow mntakasında Polonya mukavemetinin kırılması esasında Sovyet kıtaatına teslim olmuştur.

17 Eylülden 21 Eylül'e kadar Polonya ordusundan esir olarak 120 bin asker ve sübay alınmış ve 380 top ile 1400 mitralyöz igtinam olunmuştur.

Alman tebliği

Berlin 23 (A.A.) — Ordu başkumandanlığının tebliği:

Lwow kaleşi, çekilmeğe başlamış olan Alman kıtaatına teslim olmuştur. Müstahkem mevkin şehrin şarkında bulunan Sovyet kıtaatına devri muamelesine tevessül edilmiştir.

21 Eylülde Bzura şehri civarında yapılan temizlikte Koridordaki Polonya kuvvetleri kumandanı General Bortnovski bütün erkâniharbiyesle esir edilmiştir.

Şiddetle mukavemet eden düşman ile çetin muharebelerden sonra Alman kıtaatı dün Varşova ile Modlin arasında Vistülün ce-nubunu takip eden yolu geçmeğe ve bu suretle bu iki mevki birbirinden tecride muvaffak olmuştur. Bu münasebetle binlerce esir alınmıştır.

Varşova müdafinin sözleri

Varşova 23 (A.A.) — Mıralay Lipinski, Varşova radyosunda beyanatta bulunarak Zamosk - Rawaraska mntakasında mukavemetin devam ettiğini bildirmiştir. Buradaki kıt'alar General Bismaki'nin kumandası altında bulunmaktadır. Lipinski, beyanatına nihayet verirken Alman radyoları nesriyatı, musiki ve Polonya aleyhinde haberlerle bozmuşlardır. Alman radyoları bütün Polonyanın Almanların elinde olduğunu iddia etmektedirler.

Lehlilerin hücumları

Londra 23 (Hususi) — Geçen Pazartesi gününden itibaren, Lehistan harbinin bitmiş olduğunu üç defa ilân eden Alman başkumandanlığı, bugünkü tebliğinde çarpışmaların elân devam ettiğini itiraf etmektedir.

Filhakika Varşova, Modlin ve Gdynia civarında tahşşüd eden Leh kuvvetleri, yalnız mukavemet değil, hücumlar bile yapmaktadır.

Sovyetlerle çarpışma

Cernauti 23 (A.A.) — Sovyet kıtaatı, büyük şehirleri işgal ettikten sonra gayet yavaş ve ihtiyatlı ilerlemekte olduklarından Almanlarla Sovyetler arasında çizilmiş olan hatları henüz çok uzak bulunuyorlar. Almanlar Ruslar geldikçe mezkûr hatları doğru çekilmektedir.

Şimal mntakasında Ruslar gerilerde çete harbi yapan kuvvetli müfrezeleri henüz temizlemekle meşguldür. Ukranya mntakasında ise Sarny de başlık arazi de Sovyet ve Polonya kuvvetleri arasında muharebeler devam etmektedir.

Diğer taraftan Varşova şiddetli mukavemet göstermekte ve Almanlara ağır ziyat vermektedir.

Yegâne karanlık nokta Varşova müdafilerinin erzak ve mühimmat meselesidir.

Almanların aldıkları esir

Berlin 23 (A.A.) — D. N. B. ajansı, Polonya harbinin neticesi hakkında neşrettiği bir tebliğde, bütün sınıflara mensub bütün kıtaatın başkumandanlıkça kendilerine verilen vazifeyi tamamlı ifa etmiş olduklarını yazmaktadır.

Alman kıtaatı şimdiye kadar 450 binden fazla esir almıştır. Bunların 300 binini Vistülün garbında üç mntakada teslim olanlar teşkil etmektedir.

Ele geçen sayısız harb levazımı henüz teslim edilmiştir. Yalnız şimdiye kadar 200 top sayılmıştır.

120 bin Leh Macar topraklarına iltica etti

Londra 23 (Hususi) — Moskova radyosu, Ukranyada birçok Leh yüksek memuru tevkif edildiğini haber vermektedir.

Düer taraftan Macaristana iltica eden Lehlilerin sayısı gittikçe artmaktadır.

Garb cephesinde

Paris 23 (A.A.) — 23 Eylül sabah tebliği: Sarre'nin şarkında Fransızların zaptetmiş olduğu mevzilere karşı dün akşam üzerine doğru, düşmanın yaptığı birkaç teşebbüs tardedilmiştir. Geceleyn cephe ve bilhassa Sarre ile Zwellbrucken'in cenubu garbisinde mntaka arasında ve La Lauter üzerinde büyük bir topçu faaliyeti olmuştur.

Almanların faaliyetleri

Paris 23 (A.A.) — Fransız cephesinde bir hafta devam eden sükunetten sonra dün öğleden sonra ve geceleyn Alman kıtaatının artan bir faaliyeti kaydolunmuştur.

Bütün cephe ve bilhassa vasati Sarre mecrasile Rhin arasında imtidad eden mntakada oldukça kuvvetli Alman keşif kollarının mevzi küçük hareketleri, Fransız mevzilerine karşı şimdiye kadar olduğundan daha şiddetli bir topçu ateşi ve hattâ Labiles mntakasındaki küçük ormana karşı müteveccih küçük bir taarruz vukubulmuştur.

Almanlar, Fransız topçu ve otomatik silâhlarının ateşleriyle oldukları yerlere çivilenmişlerdir.

Alman kıtaatının bu yeni faaliyeti, Hitler ile başkumandan von Brauchitchin garb cephesine gelmelerine tesadüf ettiği şayanı dikkattir.

Alman tebliği

Berlin 23 — Alman başkumandanlığının tebliği:

Garb cephesinde birçok noktalarda hafif topçu faaliyeti olmuştur. Sarrebrück civarında bir Fransız tayyaresi dafi topları atışı ile yere inmeğe mecbur edilmiş ve mürettebatı esir alınmıştır.

Bir hava muharebesinde bir Alman tayyaresi düşmüştür.

Hitler garb cephesinde mi?

Londra 23 (Hususi) — Paristen alınan bir habere göre, Hitler bugün garb cephesine gelmiş ve başkumandan General Brauhic tarafından karşılanmıştır.

Hitler, cephedeki vaziyet hakkında General Brauhic'ten izahat almış ve Alman kıt'alarının Fransiyaya karşı bir mukabil taarruz hareketinin hazırlıklarını takip etmektedir.

Diğer taraftan Hamburgdan verilen başka bir haber, Hitlerin bugün Danzigi ve Varşova cephesini ziyaret ettiğini bildirmektedir. Maahaza Berlin mahfelleri, Hitlerin gelecek hafta garb cephesine gitmesinin muhtemel olduğunu söylömektedirler.

İngiliz hava kuvvetleri karargâhı Fransaya nakledildi

Londra 23 (A.A.) — İstihbarat nezareti, İngiliz hava kuvvetleri karargâhının Fransaya nakledilmiş olduğunu bildirmektedir. Efradin maneviyatı mükemmeldir.

Almanlar Fransaya nereden hücum edebilecekler

Paris 23 (Hususi) — Almanyanın garb cephesindeki vaziyetini ve hazırlıklarını mevzuubahseden «Petit Parisien» gazetesi, Almanyanın ancak Holânda arazisinden Belçikaya akın etmek suretille Fransaya hücum edebileceğini yazmaktadır.

Tayyareler Belçika toprakları üzerinde

Londra 23 (Hususi) — Geçen Çarşamba günü, Belçikanın şark hududunda kâin Malmedi şehri üzerinde evvelâ bir ve müteakiben on sekiz Alman tayyaresi bir uçuş yapmışlardır.

Belçika hükümeti, ileride her türlü muhtemel yanlışlıkların önüne geçmek üzere, hudud mntakalarında büyük beyaz (B) harfleri resmetmiştir.

Paris 23 (A.A.) — 23 Eylül akşam tebliği:

Temas halinde bulunan unsurlarla topçunun mevzi faaliyetleri olmuştur.

Amerika 60 milyon do'arlık tayyare siparişi etti

Vaşington 23 (A.A.) — Harbiye nezareti takriben 60 milyon dolarlık avcı, talm, keşif ve bombardıman tayyaresi siparişi etmiştir.

dr. Şimdiye kadar 120 bin kişi Macar topraklarına sığınmıştır.

Varşova radyosu sustu

Londra 23 (Hususi) — Varşovadaki iki numaralı radyo istasyonu, bu gece saat 10 dan sonra nesriyatlarını tatil etmişlerdir.

Bunun sebebi henüz anlaşılmamıştır.

General Fon Friç Varşova önündeki muharebelerde öldü

Berlin 23 (A.A.) — D. N. B. Hitlerin umumî karargâhından bildiriliyor:

General Von Fritsch, dün Varşova önündeki muharebelerde ölmüştür. Hitler, Generale millî cenaze merasimi yapılmasını emretmiştir. Von Fritsch 59 yaşında idi ve 1924 - 938 e kadar başkumandanlık vazifesini deruhde etmiştir.

Varşovaya karşı gazli bombalar mı kullanılacak?

Bern 23 (A.A.) — Polonya sefaretinin bildirdiğine göre Alman ordusu gazli bombalar, kimyevi maddeler ihtiva eden bombalar ve daha bazı harb malzemesi beklediği için Varşovaya hücum etmediği Cernatından emin bir membadan öğrenilmiştir. Almanların Varşovaya taarruz edecekleri iki gün evvel bildirilmiştir. Alman matbuatı, bu bombaların kullanılmasını muht göstermek maksadile Polonyalıların gaz kullandıklarına dair haberler işaa etmektedir.

Bir İngiliz gemisi daha torpillendi

Bergen 23 (A.A.) — Bir Alman tahtelbahiri Akenside isimli bir İngiliz vapurunu torpillere batırmıştır. Vapurun mürettebatı Bergene gelmiştir. Mürettebat tahtelbahirin evvelâ vapura ihtarda bulunduğunu ve içindekilerin sandalları denize indirmeleri ne müsaade ettiğini fakat elbiselerin vesair eşyanın götürülmesine mâni olduğunu beyan etmiştir. Akenside 10 dakikada batmıştır.

Bir İngiliz devriye gemisi torpile çarptı

Londra 23 (A.A.) — Bahriye Nezaretinin bir tebliğinde İngiliz Kitti Wake devriye gemisinin Manş denizinde 20 Eylülde bir torpile çarptığını, mürettebatından beşinin kaybolduğunu ve diğer ikisinin de yaralandığını bildirmektedir.

Gemi tamir edilmek üzere limana dönüştürülmüştür.

Almanlar iki Finlandiya vapurunu torpil ediler

Londra 23 (Hususi) — Finlandiya bayrağını taşıyan bir gemi bugün, Norveç sahilleri açığında bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillenerek batırılmıştır.

Geminin 24 kişiden ibaret olan mürettebatı kurutulmuş ve bir Norveç limanına çıkarılmıştır.

Berlindeki Finlandiya sefiri, bu haberi Almani hükümeti nezdinde protesto etmiştir.

Londra 23 (Hususi) — Alman tahtelbahirleri bu akşam ikinci bir Finlandiya gemisini daha batırmışlardır.

Rus-Macar münasebatı yeniden teessüs etti

Budapeşte 23 — Macaristanla Sovyetler Birliği arasındaki diplomatik münasebetlerin yeniden başladığı bu sabah Budapeşteden resmen bildirilmektedir. Macaristanın eski Varşova sefaretî müsteşarı Kristofy, Macaristanın Moskova eiçliğine tayin edilmiştir. Bu tayin hakkındaki istimzaca Moskovadan muvafık cevap verilmiştir. İki devlet arasındaki münasebat, Macaristanın antikomintern paktına itihakı dolayısıyla katılmış bulunuyordu.

Erdün Emiri demokrasi-lerin zaferi için temennilerde bulundu

Londra 23 (Hususi) — Amman'ın istiklâlinin yıldönümü münasebetile Mave rayı Erdün Emiri Abdullah, bugün bir nutuk söyleyerek kendilerinin ve bütün İslâm dünyasının demokrasislerle birlik olduklarını ve her türlü müzahereteye hazır olduklarını beyan etmiştir.

Emir Abdullah nutkunu, demokrasi-lerin zaferi için hararetili temennilerle bitirmiştir.

Bir Alman tayyaresi İsveç sularına düştü

Stokholm 23 (A.A.) — Motörli bozulmuş bir Alman askerî deniz tayyaresi İsveç sularına inmştir. Tayyare bir İsveç torpitosu tarafından İsveçin cenub sahilinde Ystad'a sevk edilmiştir. Bita-raklık kaidelerine göre mevkuftutula-caktır.

Başvekil İktisad Vekâletinde

Başvekil doktor Refik Saydam dün sabah onda İktisad Vekâletine giderek Vekil Hüs-nü Çakırla yarım saat kadar iktisadi vaziyet hakkında görüşmüşlerdir. (Resim tayyare ile gönderilmiştir).

Romanyada tenkil hareketleri

Bükreş 23 (A.A.) — Havas-Kalinesko'nun katli üzerine yapılan tenkil hareketlerinin vüs'ati hakkında resmi hiçbir haber yoktur.

Ancak öyle zannediliyor ki, Demir Muhafız rüesasının mevkuft bulunduğuna bazı kamplarda, katil haberi üzerine isyan teşebbüsleri vukubulmuş ve bu teşebbüsler bastırılmıştır.

İdamlar

Bükreş 23 (A.A.) — Kalinesko'nun katli neticesinde eyalet merkezlerinde ve Bükreşte birçok kimseler idam edilmiştir. Şimdiye kadar kaç kişinin idam edildiği henüz malûm değildir. Cesetler, birkaç saat umumî meydanlarda teşhir edilmiştir. Bunların boynunda su ibareti havi levhalar asılıdır: «Katillerle vatan hainlerinin bundan sonra göcekleri ceza, budur.»

Yunanistanda bulunan Romanyalıları davet

Londra 23 (Hususi) — Atınadan bildirildiğine göre, Yunanistanda bulunan askerlik çağındaki bütün Romanya tebaalarına, en yakın konsoloshaneyeye mü-racaatle kaydolmaları için emir verilmiştir.

Sovyetler Vilno'yu Litvanya'ya iade edecek ermiş

Londra 23 (A.A.) — «Daily Express» gazetesinin Brüksel muhabiri, oraya dün akşam gelen habere istinaden Sovyetler Birliğinin Litvanyaya, Vilno'yu iade etmeğe karar vermiş olduğu bildirilmektedir.

Merhum Mustafa Şeref'in 20 bin cild kitabı fakülteye hediye edildi

Ankara 23 (Hususi) — Ankara Hukuk Fakültesi profesörlerinden merhum Mustafa Şeref Özkanın (2) bin cildden mürekkep kütüphanesi kardeşi doktor Zeki Özkan tarafından Fakülte kütüphanesine verilmiştir. Bu hareket Fakülte müfihinde büyük bir memnuniyet uyandırmış, dekan Baha Kantar Fakülte namına doktor Zeki Özkan'a teşekkürlerini bildirmiştir.

Sabahtan Sabaha

Siyaset ALEMİNDE

• Dünya için yapılacak şey tez elden sulhtür

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Bugünkü kaışık vaziyetin ve 1914-1918 harbinden yirmi beş sene sonra dünyayı tekrar kana boyamak istidadını gösteren yeni harbin mes'uliyetinin herkesten ve her şeyden evvel Versay muahedesinde olduğu bir hakikattir. Bu muahedeyle yapılanların yaman feraseti ve çok keskin dirayetli insanlar olduklarından şüphe edilemez. Maamafih 1914 - 1918 harbinin mes'uliyetini bir kenara bırakalım. Çünkü bırakmaya - cakt olursak onun üzerinde de çok konuşmak ve yazmak lüzümü hasıl olacaktır. Yalnız elimizi harbden sonraki vaziyete koyalım ve bakalım. Orada göreceğimiz şey:

Her dokunulacak noktadan bir beynelmillel hâdise fıskırmağa müsaid bir Avrupa haritasıdır.

Ağır taahhüdler çemberi içine sıkışmış bulunan bir Alman sosyal demokrasisinin mütemadiyen karşılaştığı vetoların bir spartakist krizinden sonra Hitlerizmi veya bil - memnelzmi doğurması kadar tabii ne ola - bilir? Her amcin bir aksülâmelî olabileceğini kabul edenler için bu tabiat kaidesini inkâr mevzuubans olamaz.

Demek ki dayyık olan iş binnetice ittisâ etmiştir. Vaziyet bu şekle girdikten ve eski Alman iddialarının varisi olarak ortaya yeni bir rejim çıktıktan sonra onunla ya baştanbaşa anlaşmak yahud da bu yeni mevcudiyetin üzerine yürüyüp hiç olmazsa rüşeym halinde iken kârını itmam etmek lâzım gelirdi. Dünya efkârı umumiyesine yeni bir harbden çıktığı için kısa bir fasıla ile bir diğere tahammül göstermesi mümkün olamazdı.

Kaldı ki Fransanın da bir hayli kuvvetlenmiş olduğu göze çarpyordu. Binaenaleyh müvazi bir kuvvetle ağırlığının teavüz ettilmesi icab ediyordu. Onun için ve ancak bu sayede ki Almanya bir çok tamirat borçlarından kurtuldu. Versay muahedesinin pek çok aksamını çiğnedi. Askerî tak - yidlerden yakasını sıyrıldı ve . Görüldü müphem müzaheretle: zamanla kuvvete dayanan bir serkeşliğe teşvik sanmakta kendini haklı görenek son kozunu oynadı:

Versayın son bakiyesini de sileceğim ve Lehistanı basit hududlarına irca edeceğim, dedi.

Bir tarafın hak sandığını öbür tarafın merdud bir teavüz telâkkisile başlayan yirmi beş sene sonraki bu yenimücadele, başlamasından on beş gün sonra içine Sovyet Rusya gibi muazzam bir kuvveti de alarak dünyanın en tehlikeli ihtilâtlarından birine doğru yol almağa başladı.

Tarafın teassürü ne olursa olsun, asırlarda bir rastlantıdır bir indifa tehlikesi gösteren bu kasırgayı önlemek lâzımdır. Yoksa böyle, önüne gelen her şeyi sılıp süpürecek ve en emin sanılan imparatorluklar bile onun seyir şiddeti önünde mukavemet gösteremeyecektir.

Çok uzun bir harb yapınak isteği zamanla artık kılışmış. Modern harbinin galibi ise yalnız anarşik kuvvetlerdir.

Bu açık hakikati asil şekilden çıkarıp dünya efkârı umumiyesine seklî diğerde yut turmak için en kuvvetli bir propaganda servisinin en belâgatli harbinin dahi memur etmeler muvaffak olamaz.

Selim Ragıp Emeç

Avusturalya Avrupaya asker gönderiyor

Londra 23 (Hususi) — Avusturalya hükümeti, Avrupaya geniş mıktyasta askeri kuvvetler göndermeğe karar vermiştir.

Yakında sevkiyata başlanacaktır. Avusturalya, ayrıca dört bombardıman ve iki avcı tayyare filosu da gönderecektir.

Cephe gerisi

Geçen Büyük Harb de bu mevsimde başlamıştı. Kayzerin orduları on beş günde Belçikayı sılıp süpürmüşlerdi. Hattâ Fransa hükümeti merkezini Bordaux'a nakletmişti. Alman orduları henüz tahşidatını ikmal etmeden Fransız ordusuna yük - lenmiş, Parise doğru iniyordu. Dünya şaşırmıştı. Alman erkâniharbiyesi üç ayda sulhü imza etdireceğini söylüyordu.

Yirmi beş yıl sonra aynı mevsimin aynı ayında gene Almanya bir dünya harbini açmıştır. Ve gene on beş gün içinde bu defa Polonyayı sildim, fakat süpürmemiştir. Asıl büyük silâhların çarpışacakları garb cephesinde henüz bir İngiliz topu palamamış ve esaslı bir Fransız hücumu yapılmamıştır.

Bugüne kadar cepheleden ziyade cephe gerilerinde faaliyet görüldü. Ajans bül - tenleri cepheleden değil cephe gerilerinden havadis veriyor. Alman orduları henüz Varşova kapıları da çalırken sulhten bahseden Hitlerle Londra ve Paristen verilen cevap malûmdur:

— Harb henüz başlıyor! Amerika bitaraflık kanununun çerçevesinden sıyrılmak üzere İngiltere ve Fransanın dün yaptıkları büyük yüksek harb meclisinde verilen karar mühimmat imalatının bir elden idaresi gibi harbin tahminden uzun süreceğini işaret eden bir karardır.

Şarkta Sovyet Rusya silindiri ile garbda Majino cehennemi arasında kalan Almanya harbin bittğini ilân ederken demokrasislerin cephe gerisindeki büyük çaplı hazırlıklarından şu manayı çıkarmak lâzımdır: — Sulh uzaktadır. Fakat yarının sulhü 1918 sulhünden çok ümürlü olacaktır.

Buahan Cahid

Şehir Haberleri

İhraç faaliyeti yeniden canlanıyor

Son iki gün zarfında piyasada yeni şartlara uyularak yapılan ihraç faaliyeti hazırlıkları göze çarpmaktadır.

İhraçat firmaları yurd haricine çıkarılması memnu olmayıp müsaade alınarak ihraç edilebilen emtiyanın ve ihraçatı için bir kayda ve şartta tabii olmanın mevaddını, dış piyasa salarına geniş miktarda sevki için temaslara başlamışlardır. Hariciye aletüm emtia fiatlarında görülen canlılık bu hareketlerde mühim amil olmaktadır.

Bu maksadla bazı firmalar piyasada ihraç emtiyanın düşük olduğundan istifade ederek yeniden mübayaata başlamışlardır. Gene son iki gün zarfında Romanya, Yunanistan, İtalya, cenubi Amerika, vesair memleketlere gönderilmek üzere hazırlanan emtiyanın ihraç muameleleri de bir hayli artmıştır.

Temin edildiğine göre, bu temaların müsbet netice vererek önümüzdeki haftalar zarfında yeniden ehemmiyetli ihraç hareketlerinin başlamasına intizar edilebilir.

Bundan başka birçok cenubi firmalardan da şehrimizdeki ihraçatçılara birçok teklifler yapılmışa başlanmıştır.

Müteferrik:

Dahiliye Vekili jandarma teşkilatını teftiş etti

Dahiliye Vekili Fahi Özlük dün şehrimizdeki jandarma teşkilatını temtilis etmiştir. Vekil vilayette jandarma umum komutanını ziyaret etmiştir.

Bir şefkat misali

Kıdıköy Kızılay şubesinde: Pek muhterem Prenses Nimet Muhtar, kazamız fakir ve hasta ve muhtaç ilk mektep talebelerine yardım edilmek üzere şubemize (1000) lira teberrü buyurdular.

İmtisale değer pek yüksek bir şefkat ve insanîyet nümunesi olan bu kıymetli muavenetten dolayı minnet ve şükranlarımızı sunarız.

Holanda sefirinin refikasının nâşi şehrimize getirildi

Ankara Nümuđe hastanesinde vefat eden Holanda sefirinin zevcesinin tahnit edilmiş nâşi, dün sabah ekspresle Ankaradan şehrimize getirilmiştir. Cenaze Haydarpaşadan motörle İstanbul'a geçirilmiş ve Holanda sefaretханesinin kilisesine götürülmüştür. Burada dini medasim yapıldıktan sonra Holandaya gönderilecektir.

8 bin kişi pasif korunma işinde çalıştırılacak

Şehrimizdeki pasif korunma işlerinde çalışacakların yekünü sekiz bin olacaktır. 46-47 yaşındakilerin miktarı sekiz bini bulmadığı takdirde daha yukarı yaşta kişilerden istifade edilecektir. Haya korunmasında çalışacakların listeleri hazırlanmaktadır. Bunlar kursa tabii tutulacaktır.

Alemdar Parti kongresi

C. H. P. Alemdar: semt ocağında: 25/9/1939 Pazartesi günü akşamı saat 20 de, kongremiz yapılacağından, ocağımıza kayıtlı bütünümüz Partidaşlarımızın teşriflerini rica ederiz.

Şarapçının katili müşahede altına alındı

Evvelki gün Galaada vukubulan cinayet etrafında müddelimumi muavini Orhan Köni tarafından yapılmakta olan hazırlık tahkikatı neticelenmiştir. Ancak, suçlu Ahmed oğlu Mehmedde bazı gayri tabii haller görüldüğünden, tahkikatın tevsi icab etmiş ve hâdisi cürümüşud kanununun hududundan çıkarak, umumî ahkâma tabii tutulmuştur. Esasen, Mehmedde, maktul Muiz arasında bir cinayete sebep olabilecek hiç bir ihtilâf mevcut olmadığı ve Mehmed'in bu suçta sadece akli muvazenesizliği dolayısıyla işlediği anlaşılmıştır. Şaka tarzında başlanan bir münakaşa sırasında birdenbire başlayan cinayet, sebepsiz olarak sarıboğazın karnına sapmıştır.

Yapılan tahkikat sırasında, maznunun cinayetten iki gün evvel vakti bir vakta da dimaî vaziyetinden şüphe ettirecek mahiyettedir:

Mehmed, bir gece varisi vataktan fırlayarak, Yüksekaldırında yatmış berber dükkanının damına çıkmış, oradan da komşu evin sacağına atılmıştır. Komşuların pence-resinden içeri dalan simitçi, odada uyuyanları uyandırarak:

« Yetişin, kurtarın beni, öldürmeğe geldiler.»

Diye bağırmıştır. Mesele zabıtaya aksedince, bu sözlerin hakikat olmadığı ve bir evhamdan ibaret bulunduğunu anlaşılmıştır.

Dün, Sultanahmed 3 üncü sulheza hâkiminin kararile tevkif edilen maznun, müteakiben sorgu hâkimliğine verilerek, hakkında ilk tahkikat acılmıştır.

Soru hâkimi, maznunun akli vaziyetinin tesbiti için müşahede altına alınmasına lüzum görmüş ve Mehmed Tıbbi adliye sevk etmiştir.

Mahkemelerde:

Beş aylık bir çocuğun ölümü sinheli görüldü

Şişli'de oturan Etem isminde birinin 5 aylık çocuğu Oyal, salıncağında ölü olarak bulunmuş ve keyfiyetten zabta haberdar edilmiştir.

Cesedi dün muayene eden adliye tabibi Enver Karan ölümü şüpheli görerek, cesedin morga nakline karar vermiştir.

Yakalanan bir sovguncu tevkif edildi

Bir müddet evvel bir gece Mevlüd, Maksud ve Ahmed isimlerinde üç arkadaş, Mustafa adında İzmirli bir tüccarı kandırarak Mecidiyeköyünde Dufluk mevkiine götürmüşlerdi. Burada Mustafanın elini, kolunu bağlamışlar ve 76 lira parasını aldıktan sonra, firar etmişlerdi.

Suçlulardan Mevlüd, Ahmed yakalanmış, fakat Maksud bulunamamıştır.

Nihayet Maksud zabıtaca yakalanarak, gün adliye verilmiştir. Firarı suçlu, Sultanahmed 1 inci sulh ceza mahkemesinde yapılan sorgusunda, suçunu inkâr etmişse de, hâkim tevkifine karar vermiştir.

ALENİ TEŞEKKÜR

Sümer Bank Muhasebe Muavini Bay Feridun Türsan'ın mahdumu torunum Tonguç Türsan'ın sünnet ameliyatını kendisine mahsus bir hazakata tıbbiye ile icra eden sünnetçi Bay Em'â'nın teşekküratının gazetenizle iblağını rica ederim.

İlâhiclik Ş. Müessislerinden Meveddin C'ye

Mektepler yarın açılıyor

Şehrimizde bulunan ilk, orta mektep ve liseler yarından itibaren açılacaktır.

Bütün mekteplerin muallim kadroları hazırlanmış, ve alâkalarına dün tebliğ edilmiştir.

Bu sene orta mekteplere son derece tehacüm olduğundan, mevcut sınıf vaziyetinin ihtiyacı karşılamayacağı anlaşılmış, bu maksadla muhtelif orta mekteplerde 45 tane yeni şube açılmıştır.

Şubelerin açılması beraber muallim adedinin de artırılması lâzım gelmiştir. Fakat elde mevcut muallimlerin bu ihtiyacı karşılamayacakları anlaşılmış olduğundan, yüksek tahsil görmüş kimselerden müracaat edenlerin yardımcı öğretmen olarak tayinleri Vekâletçe karar altına alınmıştır.

Ancak bu gibiler, İstanbulda vazife görmek istedikleri takdirde ücretle, Anadoluya gitmeyi kabul ettikleri takdirde maaşla tayin edileceklerdir.

Bu sene Vekâletçe çifte tedrisat yapmaları kararlaştırılan orta mektepler şunlardır: Kasımpaşa birinci erkek orta okulu, Üsküdar ikinci kız orta okulu, Nişantaşı erkek orta okulu, Karagörmük erkek orta okulu, Pendik muhtelif orta okulu.

Beyoğlu Halkevinde kurslar

Beyoğlu Halkeviden: Evimizin halk dershaneleri ve kurslar şubesi 1 Birinciteşrin 939 tarihinden itibaren faaliyete geçecektir. Kaydolunmak isteyenlerin hüviyet cüzdanları ve dörder fotoğrafı ile Evimize müracaat etmelerini rica ederiz.

TAKSİM Sineması

En büyük muvaffakiyet ve muzafferiyet programı Geçen gün irasesine başlanan ve bilâstisna herkes tarafından takdirle beğenilen:

ÜMİD ŞARKISI (Neşidei Emel)

Türkçe Sözlü -

Arabca Şarkılı Müstesna mevzu aşk ve heyecan filminde Sarkın yegâne ses Kraliçesi bülbüller bülbülü

ÜMMÜ GÜLSÜM'ün

Kıvrak, lâhutî ve ilâhi sesi Taksim sineması'nın

Vâsi salonunu cınlattı

Bugün 11 ve 1 de tenzilâth halk matinelere

Seanslar 11 - 1 - 2.30 - 4.30 - 6 ve 9 da. Geri dönmek ve yer bulmak için loca ve hususî mevkileri evvelden aldırınız. Telefon: 43191

Hâdiseler Karşısında

Hatırlatmak için

Haberiniz var mı bugün Eylülün yirmi dördü. Havalarda bu son günlerde iyi geliyor.

Geceleri biraz mehtab oluyor. Plâjlar eskisi kadar kalabalık değil amma gene tek tük denize girenlere tesadüf ediliyor.

Hani bir çürük çorap meselesi vardı. O mesele henüz halledilmedi galiba! Farkında mısınız, siglaman modalar da geçti.

İstanbul Şehir Tiyatrosunun temsilere başlamasına bir hafta kalmış.

Satie maznunları kefaletle tahliye edilmişler.

Şehrin imarı işlerine devam ediliyor.

Babıâli asfaltı tamamlanmış, otomobiller oradan geçiyorlar.

Ben de pek iyi bilmiyorum amma, ilk mektepler, ya açıldı, yahud da bugünlerde açılacak.

Göç mevsimi gelmiş, yazlığa gidenler şehre dönüyorlarmış. Apartman sahibleri de gene fırsattan istifadeye bakıyorlar, apartmanların kiralarını bir miktar artırıyormuşlar.

Bira buhranı kalmamış, bakkallarda kâfi miktarda bira bulmak mümkün!

Dün Beyoğluna çıkmıştım. Bir de ne görevim, bütün sinemalar açık değil mi, meğer sinema mevsimi başlamış da farkına varamamışım!

Bugünlerde güzel lüferler çıkıyor Tavası mükemmel olur.

★

Bunları neye mi yazdım?.. Son günlerin harab, felâket haberlerini okumaktan kimsenin bunlarla meşgul olma vaktleri kalmıyor da... Hatırlatmak için yazdım.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Çinliler yelpazeyi çok severler

Çinliler yelpaze çok severler. Orada yelpazeleri yeni yeni yelpazeler icad etmekte çok mahirdir. Bu yüzden yelpaze modası sık sık değişir. Siyah yelpaze maatem işaretidir. Sevniçli insanlar daha ziyade kırmızı yelpaze taşırlar. Kırmızı yelpaze taşıyanlar çok dikkatli davranmak mecburiyetindedirler. Kederli insanlar yanında bu yelpazelerle yelpazelenmeleri kederlerini çok hiddetlendirir.

Karyoladan yapılan bisiklet

Şikagolu bir genç bir karyola parçalarından yaptığı bisiklet üzerinde Şikago sokaklarında dolatmış zaman herkesin nazarı dikkatini telbetmiştir. Şikagolu genç bu bisikletle diğer bisikletlerle yarışa girebileceğini de iddia etmişse de, bu iddiaya kulak asan olmamıştır.

Fiçi içinde dünyayı dolaşanlar

1910 senesinde iki Venedikli, bir fiçi içinde devriale seyahati yapmak arzusuna kapılmışlardı. Bunlar hususî bir fiçi imal ettirdiler. Fiçinin içine hususî tertibatla fiçi döndüğü zaman şakuli vaziyeti kaybetmeyecek bir sandalye koydurdular. Münavebe ile bir inmek, öteki de fiçidaki sandalyede oturmak suretile seyahatlerini yaptılar.

Yıldırım tehlikesi

Tutulan bir istatistiğe göre yıldırım çarpmış insanların ancak beşte biri ölmüş, diğerleri sağ kalmışlardır. Böyle olmasına rağmen gene yıldırım düşmesi dünyadaki tehlikeler arasında en başta gelir.

Tütüyle hayvan tedavisi

Bazı Çinlilerin itikadlarına göre hasta hayvanları iyi etmek için o hayvanın kâğıttan yapılmış bir benzerini yakmak kâfidir.

Mesela bir adamın bir atı hastalansa, kâğıttan bir at yapar. Ve bu atı tutuşturup yakar. Yanan kâğıdın çıkan dumanları hakiki atın iyi olmasına sebep olurmuş.

Beyaz perdeden siper

Karlar üzerinde av avhyan Eskimo avcılarının daima beyaz perdeden siperler arkasına yatar ve şikârlarını o halde beklerler. Kar beyaz olduğu için beyaz perde arkasında saklanmasının avcın şikârları tarafından görülmemeleri ihtimali yoktur.

BUGÜN

SÜMER SINEMASI

Hali hazır ve ateşin vekayii muşavver orijinal eseri görmek isteyen sinema meraklıları ile dolacak ve

Mireille Balin ve Erich Von Stroheim gibi iki deha'at artist tarafından yaratılan HUDUDLAR TEHLİKEDE (Silâh başına)

Müstesna filmi candan alkışlayacaklardır. İlâveten: Ekler Jurnal son dünya havadisleri. Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâthi matineer.

Sinema tekniğinin en son harikası

BAY ÇETİN UÇAN ADAMLAR DIYARINDA

Pek yakında

ALKAZAR

sinemasında

Bugün LALE'de

Hergün başkalarının ihüteslarına kurban olan yüzlerce genç kızların hayat ve ızdıraplarını canlandıran İstanbul'da ilk defa ve senenin en muazzam filmi

DAMGALI KADINLAR BETTE DAVIS

Şimdiye kadar böyle yüksek bir film yaratmadı. Sinemacılık alemi bu kadar hakikî bir hayat yaşatmadı. İlâveten METRO JURNAL ve MİKİ Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâthi halk matinelere

BUGÜN MELEK sinemasında

YALANCILAR ŞAHI

FREDERCI MARCH - CAROLE LOMBARD

Emsalsiz derecede gülünç sahneler renkli ve Fransızca sözlü şaheser

Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâthi matinelere

GÖNÜLİSLERİ

Bir gece va'kası

Osmancıktan çifte imza ile yazılmış bir mektubda anlatılan hikâyeyi kısaca hülâsa etmek istedim. Şöyle birkaç satır çıktı:

— Balkonda bir genç kız gölgesi, aşağıda tatil münasebetile memleketine dönmüş bir üniversiteli, karanlık bir gece.

Genç kız ve genç erkek konuşacaklar, fakat bana mektubu yazan iki erkek okuyucum mâni oluyorlar, rica, münakaşa, ısrar ve nihayet meydana aded faikiyetine barakan bir netice. Okuyucularım benden anlamak istedikleri iki nokta var:

1 — İyi mi yaptık?

2 — Ailelerine haber verelim mi?

★

Sualin birincisine cevap verirken «Moralist», ahlâkçı olma lüzum bulunup bulunmadığını düşünüyorum. Hatırlama garb memleketlerinden ikisinin «millî huyları» geldi. Bu iki memleketten birincisi Fransadır. Orada aşkırları daima himayeye mazhar görürsünüz, polis gün görmüş bir

baba, geçen kadın müşfik bir abla, yolcu erkek hayattan anlar bir deriyadildir. Gören görmemezliğe gelir, baş çevirir, yerini bırakıp yer verir.

İkinci memleket İngilteredir. Orada genç kız ve genç erkek arkadaş olabilirler. Birlikte gezebilirler, spor yapabilirler. Fakat aralarında derhal nişan veya nikâha tehavvül etmeyecek bir his münasebetinin olduğu anlaşılır mı genç kız için bütün ailelerin kapıları kapanır.

Biz hangisine benzemeliyiz? Suall etrafında konuşmanın sırası değildir. Kendi kendimize benzemeliyiz diyip geçsek daha iyi olacak.

Aziz okuyucularım, gördüğünüz manzaranın sizde ahlâkı sarsacak bir tarafı olup olmadığını bilmiyorum. Fakat iyi yaptığımıza pek inanmıyorum.

İkinci sualin cevabına gelince, birinci sualin cevabı ile alâkadardır. Basit bir münasebet üzerinde durmadan çilebilir, tehlike varsa münasib şekilde haber vermek vazife olur.

TEYZE

Varşova müdafaası Plevne ve Madrid ile mukayese edilebilir mi?

YAZAN

Emekli General H. Emir Erkilet

"Son Posta"nın askerî muharriri

Alman kuvvetleri Varşovanın varoşlarına

Leh ordusunun bazı kısımlarının eskik hükümet merkezi olan Varşovada, bunun 32 km. şimali garbisinde ve Vistül nehri üzerinde Modlın kafesinde, Varşovanın 30-40 km. cenubunda ve Vistülün garbinde Gora Kalwarfa ile Crojec arasında, Gidinyanın şimalinde Danzig körfezine uzanan dar yarım adada ve nihayet Lembergte hâlâ mukavemet ettiklerini biliyoruz. Bu mukavemetler, Lehistanın müdafaası veya kurtarılması bahsinde, hiç bir askerî ve sevkülceyiş kıymet arzetmemekte olduğu için, Almanların buralara yerden cebri ve şiddetli taarruzlar yaparak birçok telefata neticesi bu mevkiileri düşürmek istememeleri askerî bakımdan doğrudur. Çünkü bu yerlerde mahsur Leh küt'alarının mukavemeti nihayet kendiliğinden sönüp bitmiye mahkumdur.

Dikkat edilirse, zaten Alman ordusunun Lehistan harekâtını mümkün mertebe az bir telefata ve çok az bir zamanda bitirmek için manevra kabiliyetinin en son haddinden istifade etmesini bilmiştir. Çok müteharrik motörlü Alman fırka teşkilâtı ile çok üstün bir hava kuvveti bu manevra kudretini gereği gibi arttırmışlar ve en yüksek noktaya çıkmışlardır. Fakat Almanların, manevra kudret ve kabiliyetlerinden azami istifade etmelerine yardım etmiş olan bir unsur daha vardır ki o da Leh ordusunu dağıtarak Almanların seri kolordularına lokma lokma kaptırmış olan Leh büyük askerî sevk ve idaresinin bizzat kendisidir.

İşte Alman ordularının Leh kuvvetlerine birbirini müteakib indirmiş oldukları şiddetli seri darbelerin bir aksülâmeli olarak bugün Varşovada ve şurada burada bazı Leh kumandanları memleketin askerî şeref ve namusunu kurtarmak maksadıyla mahsur olarak garpışmakta devam ediyor ve dünyanın dikkatini hâlâ üzerlerine celbediyorlar.

Yukarıda saydığımız yerlerde mukavemet eden Leh kuvvetlerinin sayılarını bilemiyoruz. Fakat Leh ordusunun en az dörtte üçünün Koridorda, Vester Plattede, Radom cenubunda, Pzurada, Vistül ve San nehirlerinde, cenubi Polonyada, Gidinyada Almanlar ve nihayet Ruslar tarafından imha veya esir edildiklerini kabul edersek bugün Varşova ile beraber beş yerde mukavemet gösteren Leh kuvvetlerinin mecmuı umum Leh ordusunun dörtte bir miktarını yani 10-12 tümeni aşmaması iktiza eder.

Bunlardan Lembergte bulunan Leh küt'alarının muhasara işini Ruslar, Almanlardan devir ve teslim aldılar. Rusların da, burada nihayet teslim olma mahkûm bulunan Leh kuvvetlerinin tahassun ettikleri siperlere hücum ve taarruz ederek beyhude yere kan dökmeleri beklenemez.

Varşovaya gelince bunun da akıbeti malûmdur. Buradaki kuvvetler ve şehrin müdafaası uğrunda yapılan ve yapılmakta olan fedakârlıklar ne olursa olsun nihayet pek kalabalık olan büyük şehrin garnizonlarıyla beraber erzaksızlıktan teslim olmas; tabiidir. Maamafih Alman ordusu, teslim keyfiyetini tacil için, şehri havadan ve karadan sıkıştırmakta devam edecektir. Ancak uçak bombaları ve top mermileri altında birçok yerleri yıkılan ve daha da yıkılacak olan güzel Varşovaya ve ondaki san'at eserlerine acımamak kabil değildir. Kezalik beyhude yere akmakta olan insan kanı da bizi müteessir ediyor.

Beyhude yere diyoruz; çünkü Varşovanın veya şura ve buranın mukavemetinde herhangi mühim bir askerî sevkülceyiş gaye yoktur. Bugün Leh hükümeti ve bir Leh başkumandanlığı yoktur. Onun için şura ve burada yalnız başlarına kalan ordu kısımlarının başlarındaki en kıdemli komutanlar müstakillen karar vermek mevkiindedirler. Askerî şeref ve namus gerçi, sonuna kadar müdafaayı talep eder; ancak müdafaayı devam ettirmekte askerî, siyasi ve millî bir gaye yoksa beyhude kan dökmek ve memleketi lümsüz tahrib ettirmek düşüncesi hâkim olmak iktiza eder.

Varşovanın şimdiki müdafaası ile İspanya iç harbi esnasında Madridin gösterdiği fevkalâde mukavemet veyahud 1877-78 Türk-Rus seferindeki Plevne muharebelerimiz arasında bir benzerlik arıyanlar vardır. Şimdiki Varşova ile Madrid ve Plevne arasında gerçe im-proviser edilmiş müdafaası itibarile bir müşebhet varsa da gaye ve vazifeler cihetile hiç bir mutabakat yoktur.

Madrid düşmanın ileri harekâtını durduran umumî bir müdafaası hattının üzerine rastlıyan bir şehir ve çok mühim bir istinad noktası olarak müdafa edilmişti. Varşova müdafii, Leh ordusunun (Narev-Vistül-San) umumî müdafaası ve mukavemet hattı üzerine rastladığı için tıpkı Madrid gibi büyük ve mühim bir istinad noktası olarak muhafaza ve müdafaası olunabilirdi. Fakat bugün ne böyle bir Leh müdafaası hattı ve ne de bir Leh ordu veya hükümeti

yoktur. Bu itibarla Varşovanın müdafaası beyhudedir.

1876 da Sırbıları Veliki İlvor'la Zayçar da mağlûb eden Müşir Osman Paşanın Vidin ve dolaylarındaki kolordusile (35,000 insan) Plevne üzerine yürümesinden maksadı, Zıştovide Tunay geçerek Balkanlara doğru ilerleyen Rus ordusunu durdurmak ve bu

ordunun büyük bir kısmını kendi üzerine çevirmek idi. O, bu sevkülceyiş ilk maksadında tamamen muvaffak oldu. Ondan sonra müşirin Plevnede durması ve burada tamamen muhasara oluncaya kadar sebat etmesi Türkiye ve Türk ordusuna ikinci büyük bir sevkülceyiş fayda ve gaye temin etmek için idi. Malûmdur ki o zaman kılavetbaa denilen (Silistre-Varna ve Şumnu ve Rusçuk) bölgesinde 100,000 kişilik bir Mehmed Ali paşa ordusu, (Yeni Zağra-Edirne) mntakasında 20 bin kişilik bir Rauf paşa kolordusu ve

Karadağdan Dedeağacına denizden naklolunmakta olan bir de Süleyman paşa ordusu vardı. Bu Türk ordu ve kolordulari süratle gruplanarak, Rusçuk garbi-Niğboli ve Balkanlar arasında felce uğramış olan Rus ordusuna karşı tek bir kumanda altında hareket ettikleri takdirde muzaffer olmaları muhakkak gibiydi. İşte o zamanki Türk ordularına böyle bir harekati tanzim ve terkiib ederek başa çıkarmak için lâzım olan zamanı kazandırmak icab ediyordu ki, Osman paşa Plevnede bunu yaptı. Amma ne mabeyn ve ne de diğer paşalar - Müşir Osman paşanın askerî dehâsi ve birçok Türk kanı ile kazanılmış olan pek kıymetli zamandan istifade edemediler ki bu da tamamen başka bir meseledir.

Varşova mukavemetinin işe bugün böyle bir gayesi de olamaz. Kim gelip Lehistanı kurtaracak ki bu şehrin ve diğer yerlerin o zamana kadar sebat etmesini temenni edelim. Varşova mukavemetinde devam etmekle bir kısım Alman kuvvetlerini işgal ettiği gerçi bir hakikattir. Ve işte bütün bu son Leh gayretlerinin yegâne faydası birkaç Alman tümenini daha birkaç gün meşgul edip yerlerinde bağlamaktan ibarettir. Bunun için de bu kadar can, mal ve mamuriyet feda etmek değer mi bilemem.

H. E. Erkilet

Bir kadın hindi çalarken yakalandı

Kasımpaşalı Muzaffer adında bir kadın, Kayışdağı caddesinde oturan Şerifenin iki hindisini çalarken suçüstü yakalanarak Üsküdar adliyesine teslim edilmiştir.

EDEBİYAT

Harb ve edebiyat

YAZAN: HALİD FAHRİ OZANSOY

«Son Posta» da bundan evvelki ma-kalemim intişar ettiği 1 Eylül 1939 günü Almanyanın Polonyaya tecavüz ettiği gündü. Demek ki o yazım, sulh içinde yazdığım son makalem oluyor. Bugün gene edebiyattan bahsetmek üzere kalemi elime alıyorum. Fakat geçen günler içinde, İngiltere ve Fransanın da Almanya'ya karşı harb ilân etmeleri yüzünden cenk ateşi Avrupalın büyük bir kısmını sarmış bulunuyor. O halde, hangi edebiyattan bahsedeceğim? Müzelerdeki san'at eserlerinin mahzenlere ve derin topraklar içine gömüldüğü, gazete ve mecmuaların harb yazıları ve resimleri ile dolmağa başladığı bir hengâmede hangi his ve hayal dalgası insan kalblerine hakiki bir heyecan verebilir? En büyük heyecan, harbdir; milletlerin istiklâl ve medeniyet savaşı için, insaf tanımayan bir zulme karşı silâhlanıp ayaklanışlarıdır; işte bu vaziyet içinde bile edebiyattan bahsedeceğim. Fakat hangi edebiyattan?..

Daha dün kadar bütün dünya edebiyat mecmualarında, bütün edebî tenkid ve tahlil kitablarında sık sık rastlanan bir tabir vardı: Harb sonu edebiyatı. Bu harb sonu edebiyatı, 1914 den sonra siperlerde dövüşen genç Avrupalı edebiyatçıların 1920 den itibaren en parlak nümünelerini vermeğe başladıkları edebiyatı tarif eden bir tabirdi. Öyle bir tabir ki, bugün ne kadar manasız kalmışsa dün de o kadar fazla bir nikbinlik ifade ediyordu. Sanki, o geçen Büyük Harb, dünyanın üstünden yalnız bir defa esmiş olan bir kasırga idi, bir daha tekrerr etmiyecekti, edemeydi. Halbuki heyhat! İşte aynı facia, belki daha korkunç bir şekilde yeniden başlamış bulunuyor. Demek ki bugün harb sonu edebiyatı bitmiş, harb evveli edebiyatı başlamıştır. Şunu dilileyim ki, insanıyet bu badireyi de atlattıktan sonra bir daha bu ızdıraba ve bu dehşete katlanmasın, asıl devamlı harb sonu edebiyatı da ancak o zaman kurulabilsin. Fakat o zamana kadar?..

★

1920 den bugüne kadar devam eden harb sonu edebiyatı, eserlerinde harbe ne kadar yer vermişti? Bu sualin tam cevabı, ancak uzun bir tetkik makalesile kabilirdi. Halbuki benim bu sütunumda buna imkân yok. O halde yalnız şu kadarla iktifa etmek zaruretindeyim: Bu edebiyat, gerek roman, gerek tiyatro eserlerinde Büyük Harbin her türlü ideolojik cereyanlarını çok kuvvetli örneklerle hemen her büyük millet edebiyatında aksettirmesini bilmiştir. Fakat doğrudan doğruya mevzuunu o harbin

facialarından alan eserlere gelince, bunların mühim bir kısmı da bizzat beş yıl siperlerde dövüşen ve sonradan meşhur müellif olan san'atçıların kaleminden çıkmışlardır. Bu meyanda bütün dünya kültür ve san'at âleminde büyük takdir kazanmış olan mühim bir eserse, Fransız müelliflerinden Roland Dorgelès'in «Tahtadan salıbler» isimli harikulâde harb romanıdır. Bu Fransız romanını, Alman müellifi Remarque'in «Garb cephesinde sükûn var» isimli romanile karşılaştırırsanız iki millet arasındaki duyuş ve düşüniş farklarını ve aynı zamanda tasvirlerdeki ayrılıkları derhal elle tutarcasına tefrik edersiniz. Dorgelès'in eseri, harbin ızdırablarını, siperlerdeki ve cenk meydanlarındaki dehşetleri nasıl ince bir şiirle yumuşatarak bize vermişse, Remarque'in eseri bilâkis bütün realitesi ile harbi bir kıyamet hâlinde göstermiştir. Neticede her iki eser de insanları harb aleyhinde bir hükme sürükleyiyor, yalnız birisi bizim kabimizde işliyerek, diğeri her kelimesi ve satırı âdetâ derimti ve sinirlerimizi kazıyarak... Bundan dolayıdır ki, bilhassa harb aleyhine tesir yapıyor diye Alman müellifinin şahsı da, eseri de Almanyada hücumu uğramıştır! Hem ne zaman? Daha Naziler iktidar mevkiine gelmeden evvel...

Burada harb sonu edebiyatının Fransadaki bir sahne eserinden de bahsedeyim: Doğrudan doğruya harb fikri etrafında bir hareket felsefesi gibi yükselen bu şaheserin ismi «Takızafer altında mezar» dir. Burada çarpışan fikirler, harbe giden oğul ile harbe gitmiyen baba arasındaki manevî mücadeledir. Fakat şimdi, bu defa başlıyan yeni harb ileride böyle bir mücadeleyi mevzu olarak pek güç ele alabilecek gibi görünüyor. Çünkü tayyare hücumlarının inkişaf ve terakki etmiş olduğu bu yeni boğazlaşmada, siperler arkasında ve şehirlerde bulunaniar da bizzat harb ateşi içinde yuvarlananlar kadar tehlikeye maruzdurlar. O halde tehlikeler müsterekle, müdafaası sistemleri ayrılmakla beraber düşmana karşı göğüs germek hususunda gayret ve gayeler müşterektir. Bu harbin doğuracağı edebiyat ise her halde, şimdikiye kadar doğan edebiyatların hepsinden kudretli bir infialin aksı olacaktır. Acaba bu harb bittikten sonra da, geçen Büyük Harbe olduğu gibi bütün yorgun sinirler dadaizm, fütürizm, kübizm şekillerinde yeniden bir takım manevî krizler de doğuracak mı? Onu da başlıyan harb gibi istikbal tayin edecek?

Halid Fahri Ozansoy

Bir kadın oğlu ile bir Olup aşıkını yaraladı

Dün Kumkapıda çok garib bir yaralama vak'ası olmuştur. Bir ana oğul bir olup bir sivacıyı çok ağır surette yaralamışlardır.

Kumkapıda Nişancadan Daltaban Çeşme sokak 18 numarada oturan sivacı Osman oğlu Ahmed 3 şenendenberi beraber yaşadığı Kadriye isiminde bir kadından ayrılmak istemiş, fakat kadını münaaati ile karşılamıştır. Nihayet dün akşam mesele yeniden tazelenmiş, bunun üzerine Kadriye oğlu Kemale Osmanın kollarını tutmuş, kendisi de adamcağuzun başına bir demirle vurarak kafasını çok ağır surette yarmıştır. Hâdiseden haberdar edilen zabıta Osmanı kendisini bilmiyecek bir halde Cerrahpaşa hastanesine göndermiş, Kadriye ile oğlunu da yakalamıştır.

Dükükândan para çalan bir çırak yakalandı

Emniyet müdürlüğü dün bir hırsızlık hâdisesinin tahkikatile meşgul olarak kısa bir zaman içinde şallini bulmuş ve adliyeye teslim etmiştir.

Asmalimescidde 55 sayılı dükükânda tavukçuluk yapan Nesim, dün sabah dükükânına geldiği vakit çekmeceye bulunan 165 lirasının çalınmış olduğunu görmüş ve keyfiyetten zabıtaı haberdar etmiştir. Alâkadar zabıta memurlarının yaptıkları tetkikat sonunda bu paranın hariçten gelen bir hırsız tarafından çalınmayacağı neticesine varılarak, bütün şüpheler, senelerdenberi bu dükükânda çıraklık yapan Muiz üzerinde toplanmıştır.

Kısa bir tarassudu müteakib bu işin fallı olduğu tahakkuk eden Muiz yakalanmış ve ustasının 165 lirasını çaldığını itiraf etmiştir.

Hırsız çırak evrakile beraber adliyeye teslim edilmiştir.

Bir yolcu motörü Rıhtıma çarpıp battı

İstanbul limanına kayıdı Sakarya adındaki yolcu motörü, dün sabah köprüden Adalara giderken Sarayburnu önlerinde dümenine arız olan bir sakatlık yüzünden Sarayburnu rıhtımına çarpmış ve parçalanarak batmıştır. Motörde bulunan mürettebat denize düşmüşler ve etraftan yetişenler tarafından kurtarılmışlardır.

Kaza esnasında nüfusça ziyat olmamıştır. Mıntaka liman reisliği hâdises hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Batan Sakarya motörü dalgış vasıtasile denizden çıkarılacaktır.

Köprü gözünde iki motör çarpıştı

Hasan kaptan idaresindeki 15 tonluk Nismet motörü dün köprü gözünden geçenken İsmail idaresindeki 4 tonluk Alay motörüne çarpmış ve motörü parçalamıştır. Kaza esnasında Alay motöründe bulunan Hasan ve Mehmed denize düşmüşler, fakat etraftan yetişenler tarafından kurtarılmışlardır.

Liman reisliği hâdises hakkında tahkikata başlanmıştır.

İki deniz motörü çarpıştı

Bartın limanına kayıdı Namazgâh motörü dün Çekmeceye Kaldırım burunda Akçakoca limanına kayıdı 9 tonluk Akay motörüne çarpmış, müsademe neticesinde her iki motör de muhtelif yerlerinde hasara uğramışlardır. Hâdises esnasında nüfusça ziyat olmamıştır. Liman idaresi kaza hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Maarif müdürlüğünde orta tedrisat işleri görüşüldü

Birkaç gün evvel Ankaraya gitmiş olan İstanbul maarif müdürü Tevfik Kut, dün Ankaradan şehrimize dönmüştür.

Maarif müdürü, müdür muavimlerinin iş-tirakile dün bir toplantı tertib ederek, orta tedrisat işleri etrafında Vekâletten aldığı bazı talimatın tatbiki hususunda izahat vermiştir.

Dikili faciasından intibalar

Dikilide enkaz haline gelen evler ve dükkanlar

Sağ kalan Dikili halkı "Son Posta,, ya faciayı anlattılar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

karadan gelecek olan 300 çadır derhal kurulacaktır.

Zelzele devam ediyor

Bu sabah Bergamada 4, Kemalpaşada 2, İzmirde 2 sarsıntı olmuştur.

Gece Midilli adasında da şiddetli zelzeleler olduğu, 16 evin yıkıldığı, 4 kişinin öldüğü buraya gelen yolcular tarafından bildirilmektedir.

Zabitanın faaliyeti

Zabıta yıkılan yerleri kontrol altında bulundurmakta, maili inhidam binaları yıktırılmaktadır.

Felâketzedelere yardım için İzmirde açılan iane listesinin yekünü kabarmıştır.

Hükümet, Dikiliyi yeni hazırlanan plâna göre yeniden yaptıracaktır. Tetkikata şimdiden başlanmıştır.

Yeni zelzele'er

Ankara 23 (A.A.) — Aldığımız haberlere nazaran 22 Eylül sabahı yer sarsıntısı kaydedilmiş olan mntakalardan İzmirde bu sabah saat 2.40 4.30 ve 7.35 te, Alaçatıda 4.10 ve 7.23 te, Kepsutta 4.18 de, Akhisarda 4.5 te yeniden hafif ve zararsız yer sarsıntıları olmuştur.

Dikilide yer sarsıntıları devam etmek tedir.

Kızılayın yardımları

Ankara 23 (A.A.) — Yer sarsıntısı yüzünden Dikili ve havalisi halkının maruz kaldığı felâket dolayısıyla Kızılay Cemiyeti felâketzedelere yapılacak ilk yardımlar için dün derhal İzmir Vilâyetine 1000 lira ve 300 çadır gönderdiği gibi bugün de ayrıca 2000 lirahık bir para yardımında bulunmuştur.

İlk mektub

Dikili 23 (Hususî surette gönderdiğimiz muhabirimizden) — Dikilide sarsıntı fasıla ile devam etmekte ve her dakika, facianın dehşeti daha bariz şekilde meydana çıkmaktadır. Kaza merkezinde evi bulunan tek insan kalmamıştır. Maddî zarar 1 buçuk milyon liradır ki bu yekün kazada mevcut gayrimenkullerin umumi yekününe muadildir.

Ölenlerin açığta kalmamaları için, İzmirden yetişen amele ekipleri derhal faaliyete geçmiştir.

Facia nasıl oldu ?

Burada temas ettiğim kimseler birinci zelzele felâketini şöyle anlattılar:

— Erkenden yataklarına çekilen halk, derin bir uykuda buldukları sırada, takriben saat üçe yirmi kala müthiş bir sarsıntı ile gözlerini açtı. Sarsıntı o kadar müthişti ki, bilâhithiyar herkes kenarını dışarıya atacak bir kapı, bir pencere aramaya başladı. Sarsıntının şiddetinden elektrik hatları bozulduğu için elektrıklar yanmıyordu ve büyük bir uğultu devam edip duruyordu. Kendi evlerinin kapılarında dışarıya atanlar yıkılan yüzlerce evin enkazından yükselen müthiş toz ve duman bulutlu içinde adım atacak bir nokta bulamıyorlardı.

Sekiz yüz hane halkının yükselttiği feryadlar cevabsız kalıyordu. Çünkü henüz hiç kimse kendi hayatından emin değildi. Yavrularına sarılan analar enkaz altında kalıyor, dışarı çıkanlar, ci-var binalardan düşen duvar parçaları altında can veriyor veya yaralanıyorlardı.

Gecenin zifiri karanlığı içinde bu vaziyet tam 45 dakika devam etti.

Bergamanın hassasiyeti

Telefon yok, telgraf yok, ışık yok... Herkes yatak kıyafetile sokaklarda.. Hiç kimse ayağına pantolonunu, pijamasını alamamış.. Karanlıktan gözü görmüyor ve sarsıntı fasıllarla devam ediyor.

Nihayet bir şoför, açıkta bıraktığı otomobile atladı ve soluğu Bergamada aldı. Bergama bu suretle hâdiseyi haber almış oluyordu. Saat 3 buçukta Bergama telefonu İzmirde şu haberi verdi:

« Dikili ile muhabere edemiyoruz. Gelen bir şoför Dikilide büyük facialar cereyan ettiğini haber veriyor. Hâdiseye yerine hareket ediyoruz.»

Filhakika Bergama kaymakamı, belediye reisi, jandarma kumandanı, Parti reisi bir otomobile Dikiliye geliyorlar.

İzmir valisi de Dikilide

Hâdiseye aynı saatte Bergamadan İzmir valisine bildirilince Etem Aykut refakatine Emniyet Müdürü, Sıhhat Müdürü ve diğer bazı zevatı alarak Dikiliye gidiyor.

Onu takiben de Parti başkanı Atif İnan, Kızılay reislerinden Bahaeddin Nasuh ve Hüseyin Hulki Cüra Dikiliye hareket ediyorlar. Üç sıhhi imdad otomobili, ilaçlar, sargılar, doktorlar, yol ve inaat ameleleri yola çıkıyor.

Yaralılar kısmen Bergama hastanesine ve en büyük kısmı İzmir Memleket hastanesine taşınıyor.

Asri mezarlıkta

Ben Dikiliye giderken, şehrin bir kilometre mesafesinde bulunan Asri Mezarlığa uğruyarak kapıda ağlaşan kalabalığa karıştım. 25 kadar çocuk, kadın ve delikanlı cesedi yerlerde yatıyor ve tekfinleri yapıyordu. İşte burada öğrendiklerim:

1 — Dikilide Hüseyin oğlu Rüstem, oğlu 4 yaşındaki Nuriyi kurtarmak isterken ikisi de enkaz altında kalarak hayata gözlerini yummuşlardır.

2 — Necib oğlu İzzet, oğlu Şaban, kızı Zübeyde, damadı Yusuf birbirlerine sarılı olarak hayata gözlerini yummuşlardır.

3 — Yeni gelin olan Ferhunde, askere giden kocasının hayalini kurduğu yatağında hayata gözlerini kapamıştır.

4 — Kabakum köyünde, Dikili vapur acentası Necatî'nin 5 nüfus ailesi efradı tamamen ölmüşlerdir.

5 — Gümrük başcaşu Ahmed Erdem zelzele esnasında içeriden dışarı fırladığı sırada, karşı binadan düşen bir duvar parçası altında kalmıştır.

6 — Bakkal Kemal'in 5 kişilik ailesinden kendisi, bayanı ve bir çocuğu öldü. İkisi varalandı.

Eğer asker pelsesavdı

Eğer faciayı müteakib Bergamadan askerî kuvvetler kazma, küreklelerle hâdiseye yerine yetişmeseydi, facia kurbanlarının sayısı mutlaka bir iki misli artardı. Askerî kuvvetler yetişince, derhal yıkılan yerleri kordon altına almışlar ve enkaz altında kalan ölü ve yaralıları çıkarmaya başlamışlardır. Bu suretle meydana çıkarılan yaralılar hastanelere sevk edilmiş, yıkılmaya meyyal bulunan binalar yıktırılmış ve muhtemel kazaların da önüne geçilmiştir. Dikilinin yurkırı mahallâtı hâlen askerî kordon altındadır. Buradan geçmek veya eşya almak yasaktır.

Kızılay faaliyetinde

Her yerde olduğu gibi burada da Kızılay

Kurbanlar tekfin ediliyor

Şehir harabe halinde

zılay şefkatli elini felâketzedelere uzatmıştır. Umumi merkezden 600 çadır istenmiş, civardaki askerî garnizonlardan tedarik edilen çadırlar kurdurularak derhal felâketzedeler yerleştirilmiştir. Kızılay Cemiyeti, açığta kalanlara sıcak yemek tedarik ettiği gibi nöbette doktorlar bırakılmıştır. Hafif yaralılar tedavî altındadır. Yarın açığta kalanlara mübrem eşyalar verilecektir. Umumi merkezden paraca da yardım istenilmiştir.

Parti faaliyetinde

İzmir C. H. Partisi reisi Atif İnan, felâket yerinde bana şu izahatı vermiştir: — Partimiz mahallen yardım tedbirleri almıştır. Umumi kâtibliğe vaziyet arz edilmiş ve merkezden yardım lüzumu bildirilmiştir. Partimiz icab eden tedbirlere tevessül edecektir.

İane defteri açıldı

Dikili felâketzedeleri için derhal bir

yardım defteri açılmıştır. Yardım listesine, orada bulunanlar şöyle kaydedilmişlerdir:

Vali Etem Aykut 10 lira, avukat Baha Yörük 25 lira, Dr. Hüseyin Cüra 10 lira, Parti başkanı Atif İnan 10 lira, Em-lâk Bankası müdürü Sedat 10 lira, Bergama j. kumandanı Cezmi Aydın 5 lira, Urla J. A. K. Hulûsî Gür 5 lira, Sıhhat Müdürü Cevdet 5 lira olarak ilk yardım listesini açmışlardır.

Açılan iane listesine İzmir polis memurları yüzlerce lira topharak vermişler ve bu asil harekette öne geçmişlerdir. İzmirde açılan iane listesine bugünden itibaren bütün zenginlerimizin iştirak edecekleri muhakkaktır.

Zelzele merkezi

Zelzele merkezinin Dikili kaza merkezi olduğu anlaşılmıştır. Sarsıntı 11 kilometre murabalık bir sahada bilhassa şiddetle hissedilmiştir. Zelzele bir taraftan İzmir, öte taraftan Bergama, Ay-

valık, Edremit havalisinde de şiddetli olmuş ve kısmen tahribat yapmıştır. Zelzele şaklen aşağıdan yukarıya olmuş-tur.

İzmirde birkaç binanın duvarları çatlamış, bir ev çökmüş, bir kişi yaralanmıştır. Yaralanan polis memuru Niyazidir. Bergamada birçok evlerin duvarları çatlamış ve iki ev çökmüştür. Ayvalıkta 14 evin duvarları çatlamıştır. Çandarlıda birçok binalar kısmen hasar görmüştür.

Dikili Taş köyünde hasar pek büyüktür. Kabakum köyünde 13 ölü vardır.

Kayıplar da var

Dün akşama kadar Dikili merkezinde fasıla ile hafif sarsıntılar olmuş ve halk heyecan göstermiştir. Sarsıntı sayısı 51 olarak tesbit edilmiştir. En ehemmiyetli sarsıntı saat 16 da olmuştur.

Dikili merkezinde ve iki köyde henüz enkaz altında kalanlar tamamen çıkarılı-

(Devamı 8 inci sayfada)

Dikili faciiasından intibalar

Enkaz altından cesedler çıkarılıyor

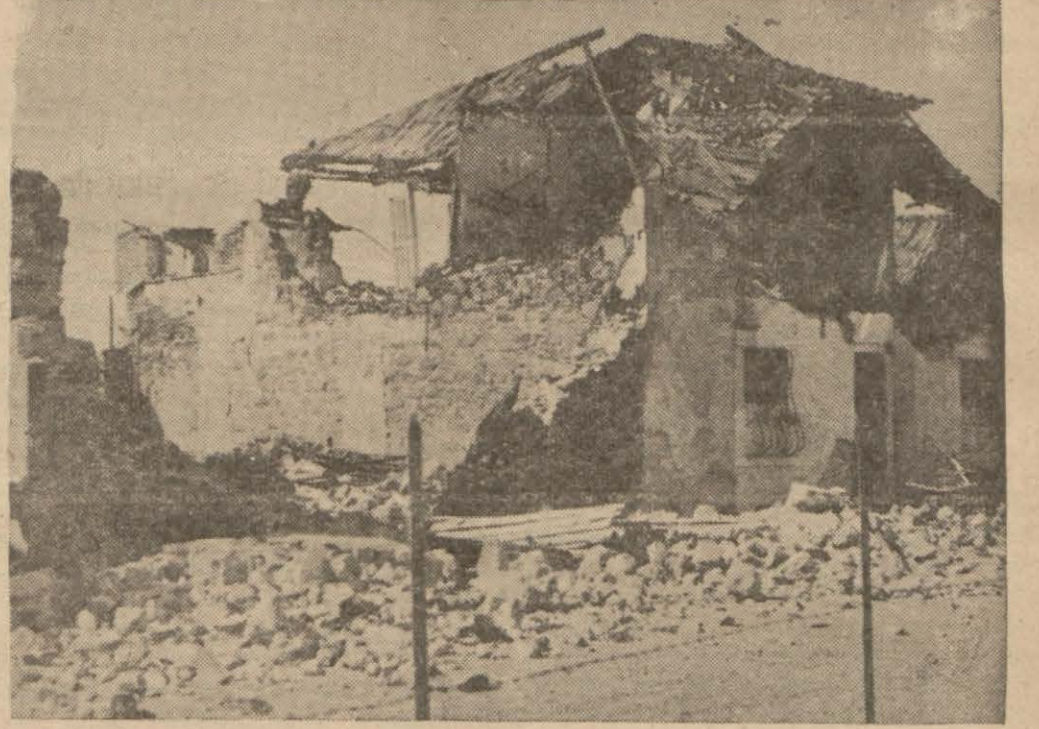
Enkaz haline gelen evler

Kurbanların cesedleri

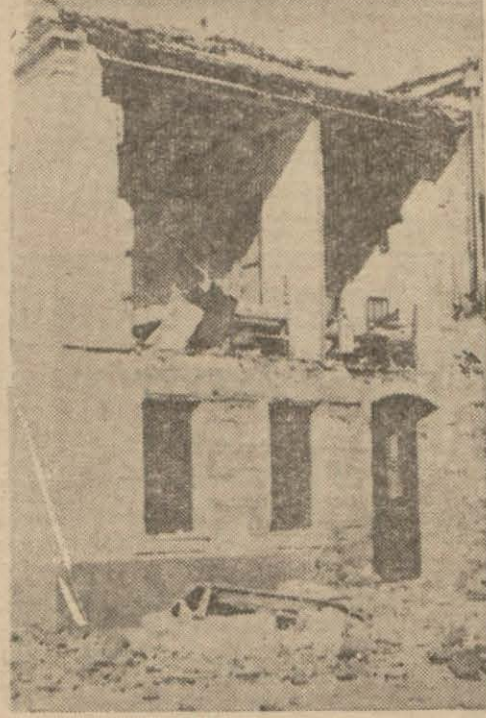
Vali, kumandan, Kızılay reisi felâket mahalinde

Bir evin hali

Yıkılan evler

Yıkılan evlerden biri

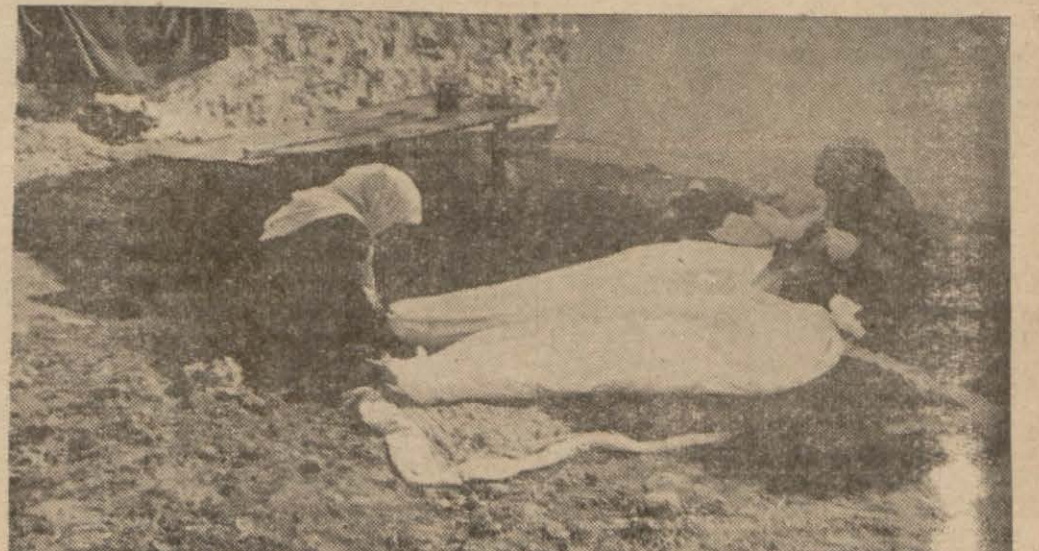
Yaralıları ve halk sokaklarda aerdteşiyor

Bu evin enkazı altında 2 kişi ölmüştür

Bir yaralı sedye üzerinde

Cesedleri kurbanların kızları ve kadınları tekfin ediyorlar

Almanya, Rusya, İtalya Japonya ile ittifak akdine çalışıyormuş!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Berne 23 (A.A.) — Polonyanın Rusya ile birine olarak taksimi geniş Alman tabakaları hakkında hayrette bırakılmıdır.

Fasler Nachrichten gazetesinin Berlin'den öğrendiğine göre, salâhiyetler Alman mahallî Rusya ile yapılan anlaşmayı siyasi ve askeri icabatı ileri sürerek muhlik göstermiye çalışmaktadır.

Almanlarla Sovyetlerin Romanyadan talepleri

Sofya 23 (Hususi) — "Utro" gazetesi Budapestten istihbar ediyor: Bükreşteki Sovyet ve Alman mümessilleri evvelki gün geç vakit hariciye nazırı Gafenkoyu ziyaret ettiler. Romanyanın kat'i surette bitaraf kalacağı hakkındaki resmî beyanatını batırlatmış ve bu keyfiyetle alakadar olarak bazı taleplerde bulunmuşlardır.

Bu talepler şunlardır:

1 — Romanyaya Altica etmiş olan Polonyalıların, her türlü askeri ve siyasi faaliyetten menedilmesi.

2 — Polonyalı askerlerin garb cephesine hareketinin menedilmesi.

3 — Polonya devlet hazinesine aid olan altın ve hükümet arşivlerinin Romanyada muhafazası ve bilâhare kurulacak olan yeni Polonya hükümetine tevdi.

4 — Bütün Polonyalı mütevellilerin ayrı ayrı temerküz kamplarına sevkedilmesi ve her hangi bir teşkilât vücude getirmelerine müsaade edilmemesi.

5 — Polonya nüfuz erkânının Romanya topraklarından uzaklaşmalarına müsaade edilmemesi ve bunlara, kendi aralarında istişareye irhkan verilmemesi.

6 — Rumen askeri birliklerine teslim edilmiş olan Polonya ordusuna aid silâh, cephaneye ve tayaralarının iadesi.

Hariciye nazırı Gafenko, Romanyanın, beyan edilmiş bitaraflık kararının bütün hükümlerine kat'iyetle riayet edeceğini teyid etmiştir.

Fransızlar ne diyorlar ?

Paris 23 (A.A.) — Sovyetler Birliğine asılan payı veren hudud hattı hakkındaki Alman - Sovyet itilâfının imzalandığına dair

dün akşam neşredilen tebliğ, Moskovada büyük bir sevinçle karşılanmıştır.

Sovyetler Birliğinin vaziyeti gerçik kuvvetli idi, fakat müzakerelerin böyle fevkalâde bir netice vereceği ümid edilmemekte idi.

Sovyetler Birliğinin şarki Prusya, Macaristan ve Slovakla ile hemhudud olduğu ve Almanya Romanyadan uzakta kaldığı hatırlanmaktadır. Bu vaziyete nazaran Sovyetler Birliği Balkanlara hâkimdir. Almanyanın Karadenize doğru hâkimiyet tehdidi kat'i olarak uzaklaştırılmıştır.

Bundan başka, Sovyetler Birliğinin şimdi orta Avrupada kuvvetli bir vaziyeti vardır. Almanya garba doğu atılmıştır.

Almanlar, şüphesiz Sovyetlerin iktisadi ve sınırlarına gürzmetmektedirler. Sovyetlerin hiç olmazsa uzur müddet bitaraf kalacaklarını tahmin etmektedirler. Bu Almanya karşı dostane bir bitaraflık olacaktır.

Sovyet endüstrisi ve umumî istihsalatı inkişaf ettirmek, fakat yeni hudud hakkındaki itilâfın Almanlara menfaat temin ettiği şüphelidir. Filhakika dün akşam neşredilen tebliğde Sovyetler Birliğine düşen payın Varsovanın mahallelerine kadar uzandığı ve yalnız Bialostock, Lwow, Lublin gibi mühim şehirleri değil, şarki Galicyadaki petrol muntakasının da Sovyetlerin eline geçtiği kaydedilmektedir.

Alman - Rus teşriki mesaisi ve İtalyanlar

Roma 23 (Hususi) — Lehistan'daki Alman - Sovyet teşriki mesaisinden bahseden "Popolo d'Italia" gazetesi, bu teşriki mesainin yalnız halde değil, istikbal için de bir vakta olduğunu tebarüz ettirmekte ve İtalyanın, bu vakıyı gözönünde tutarak müstakbel siyasetini tanzim edeceğini yazmaktadır.

Rusya askerlerini terhis etmiyor

Londra, 23 (Hususi) — Moskovadan bildirildiğine göre, 7 Eylülde silâh altına alınmış olan muhtelif sınıflar, harici sebeplerden dolayı yeni iş'ara kadar terhis edilmeyecektir.

Sağ kalan Dikili halkı "Son Posta", ya faciayı anlattılar

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

miş değildir. Mütemediyen cesedler çıkarılmaktadır. Dikilide ş anda kayıpların sayısı 23 dür. Bunların hayat ve mematlarından haber yoktur.

Adnan Bilget

Bürhaniyede tahribat

Ankara 23 (Hususi) — Dahiliye Vekâletine gelen malûmata göre son zelzelelerde Balıkesir'in Bürhaniye kazasına bağlı iki nahiyeye ve dört köyünde 124 evin duvarları ve saçakları yıkılmış, Bürhaniye hükümet konağının ve kasabasının içindeki büyük caminin, iskele, liman ve gümrük dairelerinin tavan ve duvarları hafif surette çatlamıştır.

Menemeni Aliağa çiftliği hükümet konağının ve iki evin duvarları çatlamıştır.

Rasadhanenin tebliği

İstanbul 23 (A.A.) — Kandilli Rasadhanesinden:

Bugün saat 7 yi 35 dakika 5 saniye gece hafif bir zelzele kaydedilmiştir.

Bundan başka, 4 ü 26 dakika geçe bir zelzele daha kaydedilmişse de bu çok hafiftir. Her ikisinin de merkez üstünün Rasadhaneden 308 kilometre uzakta olduğu tahmin edilmiştir.

Kadıköyünde Bahariye caddesindeki 92 numaralı ikametgâhından kaldırılarak Osmanağa camisinde namaz kılınarak sonra Karacaahmeddeki alle makberesine defnedilecektir.

Bankamız Hukuk Müsavirliği Şefi kıymetli arkadaşımız Avukat Fethi Tahsin Başaran vefat etmiştir. Cenazesi yarınki Pazartesi günü saat 11 de Kadıköyünde Bahariye caddesindeki 92 numaralı ikametgâhından kaldırılarak Osmanağa camisinde namaz kıldıktan sonra Karacaahmeddeki alle makberesine defnedilecektir.

Türkiye İş Bankası A. Ş. bu elim ziyadan mütevellid teessürleri iştirak eder, kendisini sevenlerin cenaze merasiminde hazır bulunmalarını rica eder.

TÜRKİYE İŞ BANKASI A. Ş. İstanbul Şubesi

Hilâspor Klübü Sekreterliğinden:

Klübümüzün bânileri arasında boşluğu doluramaz bir yer tutan ve yıllarca idare heyetinde durmadan çalışan kıymetli arkadaşımız Fethi Başaran'ın ebediyen aramızdan kaybetmiş bulunuyoruz.

Cenazesi Pazartesi günü saat 11 de Kadıköyünde Bahariye caddesindeki 92 numaralı evinden kaldırılarak namazı Osman ağa camisinde eda edildikten sonra Karacaahmedde alle makberesine defnedilecektir.

Bütün Hilâsporcularını bu büyük ölüye son tazim vazifesini yapmak üzere gelmeleri rica olunur.

SPOR

G. Saray, F. Bahçe ile bugün karşılaşılıyor

Tehir edilen bir kupa maçının son oyunu münasebetle bugün Galatasarayla Fenerbahçe Kadıköy stadında karşılaşacaklardır.

Bir hafta sonra başlayacak olan lig maçlarının ilk oyununda gene karşılaşılacağını göreceğimiz bu iki takımın müsabakaları muhakkak ki zevkli ve heyecanlı olacaktır.

Kadrolarını azamî derecede kuvvetlendirmiş olan her iki klübün alacağı neticeleri kat'i bir hesaba tayin etmek zannedildiği kadar kolay bir iş değildir.

Topa ve ayağına daha ziyade hâkim olan Fenerbahçe hücum hattı, bu mevsim Galatasaray müdafaası için ciddi bir tehlike teşkil edecek vaziyettedir.

Mussolininin yeni bir sulh teşebbüsü

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bu kararı değiştirmek zarureti hâsıl olduğu zaman bunu İtalyan milletinin önünde izah edeceğim.

Mussolini bilâhare, Lehistan harbinin sona erdiğini, büyük herb ise başlamamış olduğunu söyleyerek, itilâfın daha vahim bir şekle almasından henüz tevakkî edilebileceğini ilâve etmiştir.

Hatib Almanya da dahil olmak üzere alâkadar tarafların harbi mahallleştirme arzusunda bulduklarını beyan etmiş ve İngiltere ile Fransanın Sovyetlere karşı ilâmi harb etmemelerinin bu arzudan müphem olduğunu tebarüz ettirmiştir.

Maahaza, Lehistanın istilâsı dolayısıyla Sovyetlere karşı harekete geçmemiş olan İngiltere ve Fransa, ile sürdürdükleri moral tesli zayıflatmış oluyorlar.

Şurasını iyi bilme ki, Lehistan eski hududları dahilinde yeniden İhya etmek mümkün değildir.

Roma mahfellerinde Mussolininin bu nutku yeni bir sulh teşebbüsü mahiyetinde telâkki edilmektedir.

Fransanın noktai nazarı

Paris 23 (A.A.) — Havas ajansı tebliğ ediyor:

Fransa hükümeti, Mussolini'nin nutkunu ve bugünkü itilâf karşısındaki İtalyan hattı hareketi hakkında verdiği izahatı alâka ile karşılamıştır.

Mussolini'nin sulhu muhafaza hususundaki faaliyeti ve bir Eylülde tezahür eden hareketi Fransa hükümetince fevkalâde takdir edilmiştir. Fransa hükümeti bu takdirini o zaman İtalyan nota-sına verdiği cevabla da göstermiştir.

O zamandanberi hâdis olan vekayi Avrupanın enternasyonal şartlarını altüst etmiştir. Fransız ve İngiliz hükümetleri, Polonya ile mün'akid anlaşmalar mucibince müttefik devletlerin aldığı vaziyeti kat'i olarak ve en açık bir tarzda tayin etmiş bulunuyorlar.

Yeni bir merkezî Çin hükümeti kuruluyor

Tokyo 23 (A.A.) — Stefani-

İki gün süren müzakerelerden sonra, yeni bir merkezî Çin hükümeti kurulması ve Japonya ile sulh aktedilmesi hususunda Kumingtang merkezî kontrol komitesi reisi Uang - Çing - Vey ile Pekin hükümeti icra heyeti reisi Vangu-min arasında tam bir anlaşma hâsıl olmuştur.

Amerikan filosu Lizbona gidiyor

Lizbon 23 (A.A.) — Atlântik denizinde bulunan Amerikan donanmasından müfrez bir filo Amiral Courtway'n komandasında ya-kında Lizbona hareket edecektir.

Filoda bilhassa trenton ve Bagder gemileri bulunmaktadır. Amerikan harb gemileri Lizbon limanında birkaç gün kalacaklardır. Bu müddet zarfında Amerikan donanmasının birkaç cüzütâmı gemilere itihak edecektir.

İngilterenin Norveç hükümetine bir notası

Oslo 23 (A.A.) — Oslo'daki İngiliz orta elçisi Norveç hariciye nazırını ziyaret ederek hükümetinin bir notasını tevdi etmiştir.

Bu notada İngiltere hükümeti, Norveçin bitaraflığına Almanya tarafından riayet edildiği nisbette İngiltere tarafından da riayet edileceğini bildirmiştir.

Almanya dama evvelce de bu bitaraflığa riayet edeceğini bildirmişti.

Emniyet Sandığı ilânları

0/0 8,5 faizli ve sekiz sene taksitli emlâk satışı

Semt	Cinsi	Muhammed kıymeti
Fatih Zincirlikuyu eski Atikalipaşa yeni Muhtesipliskender mahallesinde eski Cami - şerif yeni Derslam sokağında eski 1 yeni 1 No. lu.	İki katta dört odalı ahşap bir evin tamamı	800
Balatta Karabağ mahallesinde Simitçi 99 - kağında eski ve yeni 1 No. lu	Üç katta dört odalı: kârgir evin tamamı	800
1 — Arttırma 13 Birinciteşrin 939 tarihine düşen Cuma günü saat 14 den 16 ya kadar yapılacak ve gayrimenkul en çok bedel verenlerin üstünde kalacaktır.		
2 — Arttırma gürmek için muhammen kıymetin % 10 u nisbetinde pey akçesi ya - tırmak lâzımdır.		
3 — Arttırma befaatinin dörtte biri peşin ve geri kalanı sekiz senede sekiz müsavi taksitte ödenir. Taksitler % 8,5 faize tabiidir.		
4 — Taksitler ödeninceye kadar gayrimenkul Sandığa birinci derecede ipotekli kalır.		
5 — Fazla tafsilâ almak ve binaların fotoğraflarını görmek için Sandık Binalar servisine müracaat edilmelidir.		

İstanbul Belediyesi İlânları

İk teminat	Muhammen bedeli	
73,62	981,50	Haseki hastanesine 939 mall yılı için alınacak 5 kalem Deval Amupl
102,14	1361,75	İtfaiyeye alınacak 21 kalem satilmazeme.
331,94	4425,75	İtfaiye âmir ve efradı için yaptırılacak 413 çift çizme ile 35 çift fotin
38,25	510,00	Feriköy Türk mezarlığı ihata duvarı inşaatı için alınacak 170 M3. Taş.
283,88	3785,00	Karaağaç müessesası memurini Sıhhiye ve fenniyesi ile müstahde - minine yaptırılacak elbise, kasket, gömlek vesaire.
48,11	641,49	Üsküdar İtfaiye garajının elektrik tesisatının yaptırılması.

Muhammen bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık ek - siltmeye konulmuştur. İhale 2 10/939 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümen - de yapılacak. Şartname ve Zabıt ve Muamele Müdürü lüğünde kalemlinde görülebilir. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümen - de bulunmaları (7363)

İnhisarlar İdaresinden ispirto satın alanların nazarı dikkatine: İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

1 — Ecza depolarına kolonya ve ayna âmillerine:

Satılan ispirto 26/Eylül/1939 tarihinden itibaren Salı ve Cuma günleri verile - ceğinden istiskenin ihtiyacı olan üç gün evvel İnhisarlar Merkez deposuna bil - dirmeleri.

İhtiyaç telefonla da kaydedirilebilir. No. 43799.

2 — Eczahanelerin:

Her ay almakta oldukları ispirto 1/10/939 dan itibaren her ayın ilk hafta - sına tesadüf eden Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri tevzi edilecektir.

3 — Mugayyer ve cilâ ispirtosu alenlarına:

On beş kiloya kadar olan ihtiyaçlar her gün ve bundan fazlası üç gün evvel bil - dirilmek şartıyla Salı ve Cuma günleri satılacaktır.

Sipariş mahall: İnhisarlar Merkez Deposu. Telefon 43799. 7597.

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedelleri aşağıda yazılı üç liste muhteviyatı malzeme 6/11/1939 Pazartesi - ni saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin miktarı aşağıda yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine verme - leri lâzımdır.

Şartname parasız olarak Ankara Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (7419)

No.	İsmi	Muhammen bedel	Muvakkat teminat
		Lira	Lira K.
1	Perçin çivileri 63 kalem	12088	906 60
2	Vida, rondelâ ve gupilyalar (65 kalem)	6000	450 00
3	Muhtelif boru ve manşonlar (8 kalem)	6440	483 00

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satılma Komisyanundan:

1 — Merkezimiz müstahdemini için nümunesi veçhle (159) takım maasket kışlık elbise yaptırılacaktır. Beher takımının bedeli (15) lira (65) kuruştan tutarı (2504) liradır.

2 — Eksiltme açık olacaktır.

3 — Bu işe aid şartname merkezimiz lezavım memurluğundan parasız alınır.

4 — Eksiltme 3/Birinciteşrin/1939 Salı günü saat 15 te Galatada Karamustafapaşa sokağında mezkur merkez satın alma komisyonunda yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat parası (187) lira (80) kuruştur.

6 — Bu eksiltme gereceklerin bu gibi işler yaptığa dair 1939 senesi Ticaret Odası vesikalarını göstermeleri şarttır. (7363)

İstanbul Sıhhat ve İctimaî Muavenet Müdürlüğünden:

Haşeratı öldürmeğe mahsus filit ve saire nevinden yerli ve yabancı terkibi meçhul bir takım maddeler muhtelif isimlerle imal veya celbedilerek satışa çıkarılmaktadır. Hükümetçe bunların kontrolüne lüzum görüldüğünden umumî hıfzıssıhha kanununun 183 üncü maddesinin 5 inci fıkrasına tevfikan bu kabul mevaddın Vekâletimiz müraka - besine tâbi tutulması 5 Ağustos 1939 tarih 2/11702 numaralı Vekiller Heyeti kararı ik - tizasından bulunduğu cihete bu maddelerin tetkikine lüzum hâsıl olmuştur. Gerek memlekette yerli olarak imal edilen ve gerekse yabancı memleketlerden müstahzar hal - inde celbolunan haşerat öldürmeğe mahsus bu kabul maddeler âmil ve mümessillerinin birer dilkeçe ve beşer nümüne göndermek suretile buldukları yerlerdeki sıhhat ve ictimai muavenet müdürlükleri vasıtasile Vekâletimize müracaat etmeleri ilân olunur. (7542)

TIYATROLAR

Ege Tiyatrosu — Nuri Genç ve arkadaşları

Üsküdar İnşirah bahçesinde

Gündüz İdam mahkûmu

Gece — Yenişehirde — Yıkılan yuva

Raşid Rıza, Sadı Tek Tiyatrosu — Büyükdere

Alle Tiyatrosunda

Şahtarından utan

ZAYI — İstanbul Üniversitesi F. K. B. Dis - çî fakültesinden 3454 numara ile aldığım hü - viyet varakasını kaybettim. Hükümü yoktur. Suad Gazimihal

ZAYI — 1037 Feri Fakültesi numaralı hü - viyet varakamı zayı ettim. Yenisini çıka - racağımdan eskisinin hükümü yoktur. Sezâih Kılav

KARA KULE

18 ncı asırda İstanbul'a gelen Bohemyalı
Baron Wratislaw'ın hatıraları: 66

Türkçeye çeviren: Süreyya Dülmen

Vatan hasreti

Yukarıda da söylediğim gibi be-
ger, altın kışkırtıcı şirketler ha-
linde bulunduğumuzdan ve her ekumpan-
ya'nın elinde artırılmış suyu da olduğundan
şirket hissedarlarından (!) biri - sıra ile
ve bir hafta müddetle bağlı bulunduğu şir-
ketin açılığını yapardı.

Yani evvelâ ateşi yakar, suyu kaynatır,
bir somun veya birkaç parça ekmeği bu kay-
nar suya doğurarak bir nevi çorba hazırlar
ve işliyen ortaklarına sıcak sıcak sunar!

Kezalk örülen çorab ve eldivenleri ve ar-
kadaşlarının gömleklerini -su bulunduğu
takdirde- başlarını yıkardı. İşte her şirke-
tin bir adamı bu vechile bir hafta ötekilere
hizmet eder ve hafta sonunda bu vazifeyi
başka birine devrederdi.

Yapılan çorba cidden nefis olurdu. Hele
zeytin yağı da temin edip bu çorbaya yağ da
kattığımız zaman! Ve işte o vakit yemeğin
nefesine doyum olmaz ve parmaklarımızı
yalardık!

Vakit vakit kâfi derecede ekmeğimiz bu-
lunurdu; bazan da bütün gün, akşamlara
kadar ekme beklerdik. Testilerimizde su ol-
duğunu gördükleri vakit bir veya iki gün
taze su getirmediikleri de olurdu. Yani yaşa-
ma yolunda müşkülâtla karşılaşmamız veya
teshülâtla mazhar olmamız tamamen onların
yani muhafızlarımızın insaf ve merhametine
kalmış bir keyfiyetti.

Tuzdan başka -hasbetullah- verilen bir şey
yoktu. Çünkü Hisarda mevdu birçok mah-
zenlerde Fatih Sultan Mehmedin İstanbul
muhasarası ettiği zamandanberi külliyyetli tuz
depo edilmişti. İşte bu mebzul tuzdan ağamız
bize bol bol gönderiyordu.

Zindanın üçüncü karantihına alındıktan
ve yukarıda bildirdiğim şirketleri teşkil et-
tikten sonra Latince ve Almanca bazı kitab-
lar tedarik etmenin yolunu da bulmuştuk. Bu
kitaplar öncül şerif, şiir ve esatir kitapları-
ndan ibaretti.

Nöbetçilerin değişmesinden sabah veya
akşam olduğunu anlıyorduk. Binaenaleyh
her sabah müctemim (Sabah ilâhisi) oku-
yor, kadiri mutlak hazretlerine, kurtuluşu-
muz için, hristiyan ordularının Türkiye
karşı büyük zaferler kazanmaları için dualar
ediyorduk. Ondan sonra da işlerimizin başı-
na oturuyor ve akşama kadar çalışıyorduk.

Prangalarımızın gözden geçirilmesi bize
akşam olduğunu anlatırdı. O vakit, sabah-
leyin olduğu gibi, her birlikte akşam dua-
sına kalkardık. İbadetlerimizi bitirdikten
sonra gece olduğunu anlar, ya istirahat e-
çebilir veya had kadilîn öğün ışıkları altın-
da şöylece bir saat kadar kitap okurduk. Bu
kitaplar gerçekten çok işimize yarardı.
Bunları birbirimize okuyarak gönlümüzde,
ruhumuzda toplanan yels ve elem bulutları-
nı muvakkat bir müddet için dağıtmış olur-
duk.

Türkler; bizim sabah ve akşam, günde iki
defa, müctemim ilâhi okuyarak ibadet et-
memize gülerler ve fakat buna asla müma-
neat etmezlerdi. Kendileri de ibadet zaman-
larını hiç kaçırmazlar, dinlerine Allaha
karşı olan ubudiyetlerini ifa ederlerdi.

Biz zavallı tutsaklar; başımıza gelen bu
felâketi çekmekten başka çare olmadığımız,
ebedî bir sulh ve sükûndan, yani bu dünyad-
an göçüp gitmekten başka bu bütün kurtulu-
şu ümidimizin zail olduğunu kuvvetle zan-
netmekte olduğumuzdan artık her hususta
kendimizi Cenabıhakkın ulviyetine havale

ederek karantihâ, açlığa, kokuya ve murdar-
lığa karşı sabir ve tahammül etmek yoluna
girmiştik.

Zindanda tabii ihtiyacları bertaraf etmek
için, büyücek bir su oluğundan başka bir yer
yoktu. Hepimiz, istisnasız bu oluğu kullanı-
yor ve sonra su ile, mümkün olduğu kadar,
bu oluğun arkılığına çalışıyorduk. Zaman
zaman bu oluktan öyle iğrenç bir koku intişar
ediyordu ki nöbetçiler burunlarını tuka-
mak mecburiyetinde kalıyorlar ve bize pek
ağır küfürler savuruyorlardı. Biz ise, arkı
bu gibi iğrenç kokulara burunlarımız alışık
olduğundan, nöbetçilerin burun tükamaları-
na ve bize söğüp saymalarına karşı kahka-
halar atıyorduk.

Ah hele bu korkunç ve iğrenç zindanda
sevgili ve aziz vatanımızı tahattur etmek ne
hazin oluyordu! Ah! Eğer Cenabıhak, lütf
ve keremini bizlerden diriğ buyurmayıp da
vatanımıza, öz milletimize -sağ ve salim-
kavuşturursa ne iyi birer insan olacaktık
ne iyi! Vatanımızda, vatandaşlarımız ve
dostlarımız arasında, günde yalnız karın
doyurmayı kâfi ekme kazanabilen adı bir
rencber, adı bir ırgad olma bütün mevcu-
diyetimizle, bütün samimiyetimizle razı olu-
yor ve bu mes'ud hürrivete kalblerimizin
bütün elemlelerle mütehasır bulunuyordu.
Mazide geçirdiğimiz parlak ve muhteşem
havatı sövle bir göz önüne getirilince o vakit
Cenabıhakkın bize insan etmiş bulunduğuy-
nimetlerin kadrini bilememiş olmamıza kal-
ben aşıyor, o vakitki nankörlüğümüze esef-
ler ediyorduk!

Avni zamanda ana, baba, hisım, akraba ve
dostlarımızın da ne halde ne durumda ol-
duklarını anlamak, öğrenmek de arzu etti-
mizden evvelce ne suretle ördüğümüzü izah
ettiğim corap, eldiven, para kesesi ve takke
gibi esvayı, serbesti'nin calısma yolla temin
ederek Galatada yerleşmiş ve yerleşmiş bu-
lunan, evvelce kendisine tanıştığımız sabık
bir tutsağa, muhafızlarımızdan biri vasıta-
sıyla, göndererek bunların paraya çevirilme-
sini rica etmiştik.

Bundan başka yazdığımız gizli mektupların
da Venedik yolla Praga ulaştırılmasına va-
sita olmasını da dilemiştik. Bu dost, dilek-
lerimizi sadıkane yerine getirdi; gönderdi-
ğimize örmeleri satarak paralarla bize cesid
cesid yivecekler alıp gönderdi. Mektupları i-
se büyük bir dikkat ve itina ile Praga ucun-
manın yolunu bulmuştu. Meselâ yalnız be-
nim yazdığım üç mektub o vakit Prag (Burg-
graf) ı olup vaktile benim patronum bulun-
muş ve Türkiye'ye seyahatime yardım etmiş
olan müteveffa Herz Adam Von Hradetz'in
eline salınmış olduğunu bilâhare gör-
müştük.

Bu vasıta ile vatana ulaştırılan bu mek-
tuplarda, bazılarımız, bu zate bizim mahpu-
siyetimizi ve o günlerde Osmanlı diyarında
geçmekte olup bizim muttali olabildiğimiz
vakıaları bildirmişler ve bizler için yardım
rica etmişlerdi.

Bütün kurtuluş ümidlerimizin kaybolmuş
bulunmasına rağmen, hem esaret hayatının
acıklarını -pek muvakkat ve kısa olsa bile-
unutmak, hafifletmek için, hem günün
birinde memleketimize faydalı olabılırim, bil-
gilerimle daha iyi hizmette bulunurum dü-
şüncesile türkçe okuyup yazma öğrenmeğe
başlamıştım.

(Arkası var)

Alman işe nazirinin bir makalesi

"Almanya çok uzun
seneler dayanabilir,,

Berlin 23 (A.A.) - İşe naziri Backe
yazdığı bir makalede diyor ki:

Almanya'yı açlıkla mağlûb etmek rol-
ünde İngilterenin teşebbüsüne Alman-
yanın cevabı şu olmuştur.

1 - Bütün ekonomik kuvvetlerini se-
ferber etmek,
2 - Yiyecek maddelerinin istihlâki-
ni tanzim etmek.

Bunda, İngiliz siyasetçilerin göre-
cektir ki, bugünkü Almanya 1914 Al-
manyası değildir. 23 Eylülünden itibaren
mer'iyete girecek olan işe rejiminin e-
sası sudur: Kanaatkâr ve fakat uzun sü-
recek bir işe.

Eğer İngilizler düşünürlerse anlarlar
ki, bugünkü iş sistemi ile - ki ekme ve
un miktarı sulh zamanının vasatı istih-
lâk miktarına muad'ildir - Almanya çok
uzun seneler dayanabilir.

Toprak mahsulleri ofisi idare meclisi

Ankara 23 (Hususî) - Toprak mahsulleri
ofisi idare meclisi reisliğine azadan Mah-
mud Celâl, azalığa da eski Kütahya meo'usu
Mehmed Somer tayin edilmiştir.

Buğday fiyatları yeniden bir miktar daha düştü

Buğday fiyatlarındaki gevşeklik devam et-
mekte olduğundan, kepek fiyatlarının dü-
şüklüğü dolayısıyla ekmeğe zam yapılması
hakkındaki talepler tamamen ortadan kalk-
mıştır.

Evvelki günkü düşüklükten sonra dün da-
hi yeniden bütün buğdaylarda cinslerine göre
2-3 parak bir tenezzül kaydedilmiştir.
Mevrudat fazla olmadığı halde bu gev-
şeklik mühim görülmektedir. İhraç işlerinin
azalması üzerine en ziyade bundan müteas-
sır olan ve dahilde sarfedilmiş kuyemî
fiyatlarında hafif bir artış olmuştur. Dün 4
kuruştan Fob Tekirdağ 25 ton kuyemî sa-
tılmıştır.

İhraç müsaadesi alınarak Maltaya ehem-
miyetli miktarda kuru bakla gönderilmiştir.

Yeni'den 3 kız san'at okulu açılacak

Kız san'at mekteplerinin, kızlarımızı tam
bir ev kadını olarak yetiştirmek hususunda
çok iyi faydalar temin ettiği görülmüş ol-
duğundan Maarif Vekâletince yurdun muh-
telif yerlerinde bu yıl da yeniden üç san'at
mektebi açılmasına karar verilmiş, bu hu-
susta icab eden hazırlıklara başlanmıştır.

Yeni açılacak kız san'at mekteplerinden
biri Afyonkarahisar'da olacak ve Ali Çetin-
kaya kız san'at enstitüsü ismini alacaktır.
Bundan başka Kayseride ve Sivasta da birer
kız san'at enstitüsü açılacaktır.

Bütün enstitüler bu sene tedrisata başlı-
yacaklardır.

Dil bayramı toplantıları

Eminönü Halkevinden:
Dil bayramı yıldıönümü münasebetle
26/Eylül/939 Salı günü akşamı saat (21) de
Evimiz Çağaloğlundaki salonunda bir top-
lantı yapılacaktır. Gelmek arzu eden yurd-
daşlarımızın yer darlığı yüzünden hazırlanan
davetiyeleri Ev Bürosundan almaları rica ol-
lunur.

Şişli Halkevinden: Dil bayramı münase-
betle 26/9/939 Salı günü akşamı saat 21 de
Halkevimizde bir tören yapılacaktır. Bu tö-
rende Türk dili hakkında bir konferans ve
rilecek, muallim Kanan Sarier tarafından
manzumeler okunacak ve Evimiz cazının iş-
tirakile de bir çaylı dans tertib olunacaktır.
Davetiyeler Evimiz bürosundan tevzi olun-
maktadır.

"Son Posta"nın tarihi tefrikanı: 3

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Cellâdın kapatması

- İşim vardı biraz..
-
- Senin anlayacağın Sultan Murada be-
raberdim. Boğaza gittik. Rumelihisarına..
Çocuk titrek bir sesle sordu:
- Kimi boğdun bu gece Ali ağacım..
Cellâd durdu, çocuğun tülü kafasından tu-
tup yüzünü kendisine çevirdi:
- Sen çok merhametli çocuksun Rıza!
Dedi.

Cellâdın bu sözünde, bir çocuğun temiz
içini beğenmekten ziyade, cellâd oluşuna pis-
manlık gibi bir mana gizlenmişti.

Kara Ali çocuğun sualini cevabsız bırak-
madı:
- Biri Aydın paşası mı imiş ne... Biri bir
sandaleci..

- İki kişi mi?
Cellâd gülmüsedü.
- Biri de bir yeniçeri..
- Üç kişi ha!..

Kara Ali mevzuu derhal değiştirdi:
- Uyumuşlardır şimdî..
- Hiç biz gitmedik. yengem uyur mu?
- Sabahleyin de erkenden gene işim var
yarın..

- Biliyorum ağacım!
- Neyi?
- Benli Yusuf beyin idam edileceğini..
- Nereden biliyorsun?
- Bütün İstanbulun ağzında be ağacı-
ğım. Tehdül gezen Sultan Murada vuruş-
muş. Sultan Muralı yaralamış.

Çocuk gülmüsyerek ilâve etti:
- Güllü Fatma yüzünden..
- Daha çok yiğiti başını yer o kız..
- Ağacım be..
- Ne var Rıza?
- Kemendi attığın zaman.. hani öyle
kuvvetlice çekmesen de bayılınca kadar
çeksen olur mu?

- Sonra?
- Sonra ölü diye gömsünler o adamı..
Kara Ali çocuğu biraz daha sövletmek
için:
- Sonra?
- Diye tekrarladı.

- Sonra... Gitsinler.. o adamı mezardan
çıkarsınlar... Başka memleketle kaçsın o..
Adım kıyafetini değiştirsin..
Cellâd Kara Ali çocuğun sözünü sert bir
emirle kestti:
- Bir daha ağzından böyle lâf işitmiye-
yim... Kafanı kırarım!

Çocuk titriverek:
- Pekî... Pekî ağacım..
Dedi.

Mezarlığın duvarından bir çocuğun atla-
dığını gören iki serseri, büyük bir hayret
içinde kalmışlardı; Yandım Ali:
- Vay canına!.. Cellâdbaşı da bizden ga-
liba!

Diye mırıldandı. Poyraz, daha tecrübe-
liydi:
- Dur bakalım.. dedi, bu iş senin bildiğin
gibi değil, kari dalaveresi var galiba içinde..
- Pesinden gideleir herifin..
- Benim bir tek canım var.. o da kıy-
matlıdır..
- Ben yalnız giderim..
- Konak ne olacak be?!
- Yarın geceye katr..
- Avaktaşlar pekiyor biz!..
- Beklesinler..
- Sen adam değilsin ulan!

Yandım Ali Poyraza ağır bir küfür savur-
du. Fakat berki, delikanlının ne kadar tehli-
keli bir serseri olduğunu bildiği için bir şey
söylemedi. Bilâkis, gayet yumuşak, adetâ
yalvardı:

- Sarı çocuk bizde Rus Mehmed var..
- Rus Mehmed irdir..
- Öyle ise bu bizde değil..
- Ben dedim canım, bu bir kadın iş!..
Aralarında elli adından fazla bir mesafa
vardı. Cellâd ile yandım Ali çocuk Bozdoğan
kıvrılan köşe başında durdular. Kara Ali ge-
ne etrafına bakındı. İki serseri, bir duvarın
ay ışığında yere düşen koyu gölgesi içinde
sinmişlerdi. Bir ağaç gövdesi de kendilerini
kısmen gizliyordu. Kara Ali ile çocuk köşeyi
döndüler. İhtiyat olarak birkaç saniye yerle-
rinden kimildamayan iki serseri, köşe başına
kadar hayret edilecek bir talim ile sürünerek
köşular. Fakat başlarını yavaş yavaş, kor-
ku ile uzatarak yola bakınca, kimseyi göre-
mediler. Bulundukları köşe başından elli-altı-
mış adım ilerisine kadar, yolun iki tarafında
kırtan fazla kapı vardı. Cellâd Kara Ali
bunlardan hangisine girmişti.

(Arkası var)

Fahriye hanım da bu sefer oğlunu tasdik
etti:
- Cahid'in hakkı var kızım. Semiha boyan-
mak için henüz pek genç.. Haydi gidelim
çocuklar, Allaha ismarladık oğlum; yarın sa-
na muvaffakiyetini müjdesini vereceğiz.
Hayretle vasime baktım.
- Nasıl? Siz bizimle beraber gelmiyor mu-
sunuz?
- Eserlerimin temsili esnasında tiyatrodâ
bulunmaktan hoşlanmam. Siz güle güle gi-
din; yarın sabah görüşürüz. Hatâ belki siz
bu gece de görürüm; yazılacak birçok yazı-
larım var.

Ne harikulâde akşamdı yarabbi! "Bulutlar
dağınca..." ne fevkalâde eser! Ne kadar
çok alkışlandı! Bana gelince, içim dolduran
yüksek heyecanı, vakit vakit gözlerime yağ
getiren teessürü izah etmek için kelime bu-
lamıyordum. Herhalde o gece Cahid Oğuz
beyi, kendisine vasiliğ ettiği küçük kızdan
daha hayretle alkışlıyan olmadı.

Fahriye hanımın kızı da büyük bir heyecan
ve teessür gösteriyorlardı; amma onların
hislerine bir parça gurur ve kibir de karışı-
yordu.

Locada bizden başka daha üç kişi vardı:
Gayet şık bir hanım, Nigâr hanımın nişan-
lısı heykeltraş Muhtar bey ve Fahriye hanı-
mın kardeşinin oğlu Nevzad bey... Uzun boy-
lu, esmer bir genç olan bu adamın çok yap-
macık tavırları vardı. Söz söylerken, oturur-
ken, hattâ bakarken bile kendisini tartıyor,
yüzüne istediği manayı vermeğe gayret edi-
yordu. İlk görüşüşümüz dakika bana çok
garib bir ısrarla baktıktan sonra Nigâr ha-

"Son Posta"nın tefrikanı: 47

DAĞLARIN ESRARİ

NAKLEDEN

MUAZZEZ TAHİR BERKAND

nımla fısıll fısıll konuşmağa başladılar. Bu
mükâleme esnasında tektük kelimeler bana
kadar geliyordu:
- Emsalsiz gözler... On beş bin lira...
Genç ve vahşi... Çok iyi... Titiz olduğu kadar
kibirli... Sen o işi bana bırak... Aldırma can-
nım, yola gelir..
Fakat ben bu sözlerle ehemmiyet vermi-
yordum. Bütün dikkatim, perde açılmadan
evvel, salondaki zarif tuvaletli kadınlarda
idi. Işıklar altında renk renk kumaşlar için-
de bu kadırlar hilya âleminden gelmiş fev-
kalbeşer vücutlere benziyorlardı. Perde aç-
ıldıktan sonra ise artık gözlerim sahnedən
başka bir şey göremedi.

Perde aralarında birçok kımseler gelip
muharirin annesini tebrik ediyorlardı. Bu
merasim esnasında ben kenarda duruyor,
söze karışmadan, biraz evvel işittiğim güzel
mısraların aklında kalan parçaları tekrar-
lıyordum. Bir ara Nevzad bey yanıma gele-
rek konuşmağa başıadı:
- Yüzünüzün ifadesine bakılırsa, müste-
rek akrabamız olan Cahid beyin eserlerini

çok seven bir kari karşısında bulunuyorum
zannedirim. Değil mi efendim?
Hararetle cevap verdim:
- Evet, bilhassa bu akşamki piyesi bütün
tasavvurların üstünde.. Bundan daha mu-
vaffak olmuş bir eserim mevcudiyetini tah-
min edemem. Ne büyük muvaffakiyet değil
mi efendim?
- Harikulâde! Cahid amma da talihli a-
dammış! Bu piyesten mühim miktarda para
kazanacak! Kim bilir temsil kaç defa tekrar
edilecek!

Büyük bir sairin bu kadar yüksek bir e-
serini para ile ve kâr noktasından ölçmeğe
kalkışın bu duyusuz adamın sözleri içimi
sıkıştı. Herkes dinlediği eseri edebî bakı-
madan mütalea eder ve temiz bir heyecanın
tesirile titretken bu adam tüccar zihniyetle
alâkadar oluyor ve maddî menfaati düşün-
üyordu. Bilâhiyyar sairî müdafaa etmek
ihtiyacını duydum:
- Muvaffakiyetinin bu kısmının bilhassa
kendisini alâkadar ettiğini zannetmiyorum.
Cahid bey eserinde, her şeyden evvel, edebî

bir kıymet arıyan ve ancak bu bakımdan
muvaffakiyet isteyen bir sairdir.
Nevzad bey hayretle karışık müstehtî na-
zarlarla beni süzdü:
- Demek siz de bu meşhur sairin maddî
menfaatlere pek ehemmiyet vermekte ol-
duğu kanaatindesiniz. Bunu-kendisi söylü-
yor amma ben pek inanmıyorum.
- Hata ediyorsunuz.
- Niçin? İnsan paraya karşı müstağni
olur mu? Bahusus paranın her şey olduğu
bu devirde..
- Paraya karşı müstağni olmak mevzu-
bahs değildir. Cahid bey de, fikirince, her-
kes gibi, para kazanmak istiyor; fakat ben
öyle zannediyorum ki eserlerini maddî bir
kazanç temini maksadile değil, edebî bir şey
yaratmak zevki için hazırlıyor. Esasen onun
hayatını kazanmak için çalışmağa muhtaç
olmadığını, şahsî servetile rahatça yaşama-
sının kabul olduğunu sanıyorum.
- Size zenginliğinden ve paraya ihtiyacı
olmadığından bahsetti mi?
- Hayır; gerek bunları, gerekse onun e-

debi muvaffakiyeti maddî menfaatten üs-
tün tutmakta olduğunu ben o söylemeden
anladım.

Bu sözlerimden sonra basımı arkava çevir-
erek yanımızdaki locada oturan bir hanım-
la alâkadar oluver gibi göründüm. Hakikate
bu adam içim sıkıştı Dudaklarındaki
tebessümü antalca, gözlerinin bakışı mana-
sızdı. Hele bir gözüne taktığın cam ona ta-
mamile sahte ve zorakî bir tavır veriyordu
ve arada bir, bu monoklü düşünmemek için
yüzünü buruşturduğunu gördükçe gülmek
için kendimi zor tutuyordum.

"Bulutlar dağınca..." müthiş bir alkış tu-
fanı içinde bitti. Biz de kalabalığın hafif-
lesmesi bekledikten sonra otomobile binerek
eve döndük.

Saat on iki idi; Cahid bey hâlâ odasında
çalışıyordu. Avak sedârini düvunca yanma-
za geldi. Nigâr hanım elindeki eşarpı salı-
yarak ona uzaktan müjdeledi:
- Harikulâde bir muvaffakiyet.. müthiş
alkış tufanı, tebrikler.. yavaş Cahid Oğuz ses-
leri... Gelmediğine pek yazık ettin.
Cahid beyin gözleri parladı, dudakları se-
vinçle açıldı:
- Sahî mi? Demek çok beğenildi; mem-
nun oldum.

Fahriye hanım da kızının sözlerini tasdik
etti:
- Beğenildi de söz mü? Alkıştan salomon
tavanı inceleti. Bütün dostların gelip beni
tebrik ettiler.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Kandıradaki yeni keten mahsulü

Piyasanın durgunluğu yüzünden keten ve keten tohumu müşteri bulamıyor, fiyatlar çok düşük

Kandıra ilk mektebi

Kandıra (Hususî) — Yeni yıl keten tohumu ve keten elyafı piyasası on beş günden beri gayet durgun bir seyir takib etmektedir. Piyasaya tesir yapan âmîl devam etmekte olan harbidir. Geçen sene keten tohumu kilosu 10-14 kuruş arasında satılmaktaydı. Halbuki bu sene yeni tohum istihlal edilmiş ve müstahsil bir ay evvel bir miktar keten tohumunu 12 kuruştan satmıştır. Tüccarlar tarafından on beş günden beri ne keten tohumu ne de elyafı satın alınmamaktadır.

Bir kısım tüccarlar az miktarda keten tohumu alıyorsa da buna mukabil müstahsile kötü bir fiyat vermektedirler. Keten piyasamız çok düşüktür.

Tohumun istihlal 5-6 kuruşa satılıyor. Binaenaleyh keten müstahsilimiz bu sene keten ve keten tohumundan bir istifade temin edemeyecektir.

Kazamız halkı; ziraat bankasının müsaidesi ve köylümüzü korundurucu bir fiatla keten tohumlarını satın almalarını arzu ediyorlar.

Gerek keten tohumu ve gerek elyafı muhakkak ki bir zaman sonra eski fiyat piyasasını bulacaktır. Fakat müstahsilin

ihtiyacı bulunduğundan dolayı halihazırda yok fiatına satılmaktadır.

Kültür işleri

Kandıra büyük bir kasaba olmakla beraber ilk tahsildeki çocukların adedi, tahsil çağına giren çocukların mevcuduna nisbetle pek azdır. Kocaali vilâyetindeki kazalar arasında en az sayılı ilk mektep Kandıra ilk okuludur.

Geçen sene 280 mevcudu olan Kandıra ilk mektebi bu sene talebe cüz'î bir miktar daha yükselebilecek. Fakat iş bunla bitmiş değildir. Çünkü kasabada tahsil çağına giren gençlerin sayısı oldukça fazladır. Müshahade edilmişine göre, tahsil yaşına girmiş çocukların bir kısmının, tedbir alınmaması yüzünden ilk tahsillerini icra edememekte oldukları anlaşılıyor. Halbuki Cümhuriyet hükümetimizin ilk tahsil mecburî kılınan kanunu çoktan beri mevkiî meriyettedir.

Binaenaleyh gençlerin ilk tahsil mecburiyeti gibi önemli bir memleket meselesi teşkil eden bu işle yakından alakadar olunması memleket hesabına kayda şayandır.

Gemliğin güzel bir yayla köyü: Küçükkumru

Küçükkumru köyünde kültür ve umran faaliyeti hızlandı

Gemlik (Hususî) — Küçükkumru köyü, yazları kazamızın bir mesire mahalidir. Pazarları birer saat ara ile kalan küçük motörlerle halk istirahat gününü burada geçirmeye gider. Burası tesadüf edilen bazı tarihi eserlere nazaran şarki Roma imparatorluğunun hükümlerinde sıralarda teessüs etmiştir. Bir rivayete göre de Osmanlı devletinin kurulduğu ilk yıllarda Malatya'dan yedişer hanelik iki grup gelerek büyük ve Küçükkumru köylerini tesis etmişlerdir.

Millî mücadele senelerinde Kumru köyü baştanbaşa yanmış bulunuyordu. Fakat bugün bu güzel köy üç yüzden fazla evile ve 125 talebesi olan okulle modern bir köy nümunesi ifade etmektedir.

Köyde dört kahve, 4 dükkân, üç değirmen ve 2 yağhane vardır.

Küçükkumrunun hamamı ve camii yeniden yapılmıştır. Yollar kaldırılma döşeli olduğu gibi iskele ile merkez arasındaki sosa de çok muntazamdır. Köyde teşkil edilen 50 bin lira sermayeli kredi kooperatifinin bu yıl içinde müstahsile yaptığı yardım 32 küsur bin lirayı bulmuştur.

Evvelce burada elektrik tesisatı vücutta getirilmiş ve bu münasebetle evlere varıncaya kadar her türlü hazırlıklar ikmal edilmiştir.

Fakat ne yazık ki 5 bin liralık bir krediye ihtiyaç yüzünden cereyan temin edilememektedir.

Halk burada meyvacılık ve kömürçülüğe de ehemmiyet vermektedir.

Köyün umran faaliyetleri üzerinde muhtar Halidin çok faydalı çalışmaları göze çarpmaktadır.

Köyde tahsil çağına 250 çocuk bulunmasına rağmen mecburî tahsil kanunu tatbik edilememektedir.

Maarif Şurasının bir kararına nazaran bu sene beş dershaneye açılacak ve bu suretle talebe adedinin fazlalığına müsbit bir cevap verilmiş olacaktır.

Bu arada muallim kadrosuna bir ilâve daha yapılması arzu edilmektedir.

Halk teşkil edilen kredi kooperatifinden çok memnun bulunmaktadır. Köyde bir de satış kooperatifinin tesisi istenmektedir.

E irne yolun'da feci bir otomobil kazası

Edirne (Hususî) — Evvelki gün İstanbul'dan Edirneye gelmekte olan Edirne plâkâlı ve şoför İsak'ın idaresindeki kamyon Çorlu carısına süratle girdiği sırada virajı dönerken bir benzin variline toslanmıştır. Kamyonun varillerle müsademesi çok şiddetli olmuş ve neticede otomobilin varile rastlayan kısmı tamamen harab olduğu gibi şoför muavini Mehmed te kafası parçalanarak ölmüştür.

Hâdiseye Çorlu müddetmumulluğu ve zabıta vaziyet etmiştir. Şoför İsak vak'âkabinde yakalanmış ve hakkında takibata başlanmıştır.

Sivasta sonbahar at yarışları

Sivas (Hususî) — Yüksek yarış islah encümeninin şehrimizde tertib ettiği at yarışlarının iki haftası da büyük bir kalabalık önünde yapılmıştır.

Birinci haftada tay koşusuna 2 hayvan girmiş, birinciliği Nurettin Duymuşun Güler adlı saf kan Arab tayı, ikinciliği Ali Özkanın Küheylan adlı yarım kan Arab dişi tayı kazanmıştır.

İkinci koşuya 14 hayvan katılmış birinciliği Ali Erkann Sezgin adlı atı, ikinciliği Yozgadlı Şakir Turğudun Alşahini, üçüncülüğü Kemal Odabasının Şahini almıştır.

Üçüncü koşuya da 3 hayvan girmiş, birinciliği Hımslı Kızılkanın Sunası, ikinciliği Hâmidin Güleri, üçüncülüğü Salihin Seyhası almıştır.

Dördüncü koşuya 14 hayvan iştirak etmiş, birinciliği Hüseyin Athmın Uçarı, ikinciliği Hasan Alpaslanın Mes'udu kazanmış, üçüncülük mükâfatının başbaşa gelen atların koşu harici addedilmelerinden dolayı verilmiştir. Koşular büyük bir intizam içerisinde ve hazırlanan program çerçevesinde çok mükemmel olarak devam etmiştir.

İzmit körfezindeki vapur iskelesi

İzmit (Hususî) — Körfezdeki vapur iskelesi çok harab bir haldedir. Bu yüzden yolcu ve eşya nakliyatı güçleşmekte ve tehlikeli bir şekil almaktadır.

Burada bir an evvel modern bir iskele inşasına şiddetle ihtiyaç vardır.

«Son Posta»nın tefrihası: 28

BİR CASUS KADININ HATIRALARI

Yazan: Martha Richarda

Çeviren: Hatice Hatib

Sabotaj hareketleri

O sözümlü duymamış gib; konuşmağa devam etti:

— Stalin aleyhindeki muhalefeti o idare ediyor. Hariçte olmasına rağmen kendi taraftarlarına da direktifler, gizli yollarla gene bizzat kendil veriyor. Orada çalışanların hepsi, her dakika ihbar ediliyor ölüm cezasına çarptırılmak tehlikesindedirler. Halbuki bilmiyorum bu adama nasıl bir kuvvet var. İnsan onu dinlerken gayri ihtiyari olarak bu mücadeleye katılmak ihtiyacını hissediyor. Bu yapılan şeyin doğru olup olmadığını anlayıp muhakeme edecek bir selâmeti fikir dahil bulamıyor.

Burada bana Sachanın Troçki ile olan mülâkatını nasıl büyük bir heyecanla anlatmış tasvir etmek imkânız geliyor. Troçki ona Sovyet Rusya'da bir müyazi merkez yaratmak meselesinden bahsetmişti.

Staline karşı mücadele edenler içinde Zinoviyevistlerin ziyadeleşmesini Troçki tehlikeli buluyordu. Troçkistler için zahiren Zinoviyevistlerle aynı bloku muhafaza etmeye çabalarlarken ayrıca da kendi taraftarından büyük bir faaliyet göstermenin lâzım olduğunu Troçki ona söylemişti.

Troçkinin planı Sovyet Rusya için pek halnane idi. Troçki terörizmden bahsediyordu. Bu terörizmle Sovyet Rusyanın millî iktisadını ve sanayisini felce uğratmak, mahvetmek gayesi düşünülüyordu. Bu da sabotajlarla, sulksadlerle mümkün olacaktı.

Gaye Sovyet Rusya halkının Sovyet hükümetine ve Stalin rejimine karşı olan emniyetini kırmaktı. Fakat bu nokta üzerindeki Troçki taraftarları arasında bile tereddüd vardı.

«Sabotaj yapılmak» kurban da verilir!»

Bu sözü işittim günün üstünde birkaç sene geçmiş olduğu halde bu söz kulduğunda hâlâ fena, fena ölüyor. Gaye Stalinin beş senelik planının tatbikine imkân vermemek ve o zamanda en mühim mesele olan yeni teknik meselerinin başarılamamasına gayret etmekte.

Herbir samimi insan inandığı bir ideale kurulmuş olan bir devlete hainane sulksad yapamazdı. Eğer bu adamların içinde bazı samimi biçareler varsa da herhalde onları kandıranlar, kuvvetli bir Sovyet devletini istemeyen bazı ecnabi devletlerin adamı idiler. Casusluk hayati bir tecrübe idi bana başka türlü düşünmek imkânını vermiyordu.

Troçkinin yaptığı şey bir parti kavgası ve bir nokta nazar itibâfından doğan muhalefetin tezahürü değildi, Troçkinin faşistler elinde çalıştığı gün gibi aşıkardı.

Troçki: «İlaçla iyileştirilemeyen hastalığı, demir, demirle iyileştirilemeyecek illeti ateş tedavî eder.»

İşte bu merhametsiz adam bu Latince darbi meselî söylüyordu. Fakat onun adamları ateşle, demirle birer saadet unsuru olmadıkları daha sonra hayânetlerini canlarla ödedikleri zaman anladılar.

Sacha; bu programın ecnabi tehditleri karşısında memleketin mukavemetini yavaş, yavaş kıracağını on söylemişti. Hitler mevkiî iktidara geldiğinden beri Sovyet Rusyanın karşısında pek haklı bir tehlike belirmemiş miydi?

Troçki Sacha'ya harbin yaklaşmış olması onlar için gaye olan bozgunculuğa bir an evvel muvafık olmaları için bir yardım olacağı söylemişti.

Bu fikre karşı İbrahim duydum. İnsanın politika ideali ne olursa olsun, memleketinde yeni bir rejim kurabilmek için o memleketin evvelâ mağûbiyet ve bozgunluğa uğramasını hiçbir vicdanlı insan istemez.

Bu düşünceyi Sachaya ifade ettim. Demek eski arkadaşlarına ve eski taassubuna bağlı kalmak için Almanyanın Rusyayı istilâ etmesine yardım eden bir alet olmağı kabul ediyordu?

Bu görüşmemiz benim evimde olmuştu. Sacha benim evimden çıktığı zaman artık ben ona bu sırâ başlamış bulunuyordum.

Ve biliyordum ki muhakkak o bana tekerrar gelecekti. Çünkü konuşmak, içini dökmek, tereddüd ve korkularından bahsetmek ve biraz ferahlayabilmek için serbestçe konuşabileceği bir insana ihtiyacı vardı. Ve tesadüf karşısına beni çıkarmıştı. İtirafını bu kadarla kalmıyacak. Ondan daha birçok şeyler öğreneceğinden emindim.

Hem de öyle zannediyordum ki beni de bu işe sokmağa gayret edecekti. Hem kim bilir belki de bu mesele benim elimde vermeseydi beni bu işe sokmak için bir hile idi. Gizli işlerle çalışmış olanları hepsinde herkese karşı aynı şüphe ve aynı tereddüd vardı. Eğer böyle yapıyorsa taklidi hiç de beceriksizce değildi. Fakat o kitabı bana bu niyetle vermiş olması da yüzde yüz muhakkak olan bir şey anlamazdı.

Verdiği kitabı Kovikov Priboynin Tschoshima isimdeki romanı idi. Bu roman Rus-Japon muharebesinden bahsediyordu. Sade bir tesadüf bana bunun içinde gizli bir kâğıd saklı olduğu nu öğretebilirdi.

Tahmin ettiğim gibi Sacha müteaddid defalar beni ziyarete etti. Belki beni yeni itirafıyla kendisine daha bağlamak ve belki de böyle sık, sık görerek de işitiğim şeyler karşısındaki aksülâmelini yakından takip etmek istiyordu. K. n. d. kendime kalırsam onun sırrını faş sömüğe karar vereceğinden

korkuyor, tesirini üstümden eksik etmek istemiyordu.

Fakat ben emindim, onu bana sevkeden şey en fazla konuşmak, derdleşmek, içini dökmek ihtiyacı idi. Çünkü günden güne vaziyeti daha korkunçlaşıyordu. Kendisi Sovyetlerin resmî ajanı idi. Ecnabi memleketinde Sovyet matbuatı mümessil olduğu sıralarda Troçki namına tehlikeli bir surette hükümetine ihanet ediyordu.

Stalin'e Troçki arasındaki bu mücadele amansız bir mücadeleye idi.

Ben Troçkistlerin Sovyet Rusyadaki vaziyetleri hakkında malûmat almak istedim ve öğrendim ki bunları hepsi Sovyet Rusya iktisadında mevkiî işgal eden insanlardı, bu suretle Sabotaj teşkilâtının gayet iyi bir şekilde çalışabileceğine akımlı erdi.

Ukranyadaki kok fırınları inşaatları hitama ermeden çalıştırılmaya başlanmıştı. Bu suretle gayet kolaylıkla yıkılmakta idiler. Kimya servisinin malûatı kasden geciktirilmiş olduğu için kömürün en kıymetli kısmı kendisinden istifade edilmeden ziyan oluyordu. Şarki Sibiriyada Chestov tarafından idare edilen Troçkist grupları faal bir sabotajla maden kömürü sanayisini mahvetmeye çabalarıydı. Maden ocaklarında yangınlar çıkıyorlardı, Kemerovo'daki kimya kombinasyonunda ikinci derecede inşaat için paralar sarfediliyordu. Bu suretle ufak tefek taksilatın ikmalile çalışabilecek vaziyete gelecek olan muazzam eserler çalışmaz bir vaziyette kalıyordu.

Ural'da Toulın bakır sabotajını idare ediyordu. Sredoural - Medstroj'de yapılmakta olan fabrikada bir türlü işe başlanılmıyordu. İşe başlayabilmesi için kimyevi istihlalât partisiyle, madeni partinin birlikte çalışması icab ediyordu. Halbuki kimya atelyelerinin montajı bitmiyor, ve bu yüzden bütün fabrika atıl kalyordu.

Marlassin'in idare ettiği vagon fabrikasındaki mesal de aynı şekilde sabote edilmiyordu.

Moskovada, Loguinov ve Ratalchak asid sülfirik potas ve azot sanayinde sabotaj yapıyorlardı. Ve onlar doğrudan doğruya o zamanlar, Sovyet Rusyadaki kimya sanayinin merkez müdürlüğünün reis olan Platakov ile münasebetle idiler. Beş senelik planın tatbiki bîdayetinde Rusyada kurucu faaliyetin muazzam gayretini bir düşünmel. Bir çok şahid, hangi partiden olurlarsa olsunlar bu başlanılmış olan eserin azametinden bilâ istisna bahsettiler.

Sachadan öğrendiğime göre, bir takım insanların büyük gayretlerle yaratmak istedikleri bu muazzam eser, bazı hainler tarafından yavaş yavaş yıkılmak, mahvetmek için çaba-lyorlardı.

(O esasen benden yapılan feciyin en müthişlerini saklıyordu. Ben bunları daha sonra öğrendim.) Ben asıl ona harb hakkında sualler soruyordum. Ona bakılırsa, Troçki, Japon tehdidinden dolayı, harbi mâkabilî icinab buluyordu. Ve bu harbin, Sovyet Rusyanın inkiraz ile nihayet bulacağı kanaati vardı. İşte bu bozgunda kendi firkasının mevkiî iktidara geçeceğini zannediyordu.

Hattâ kendi otoritesinin Rusyada tesisine yardım edecek, ecnabi devletlere, toprak ve receği ve ekonomik tavizatta bulunacağı da muhakkaktı. Sacha ile uzun ve ateşli münakaşalar yaptık. Ona bir insana karşı duyduğu sadakat, memleketine karşı duyduğu mecbur olduğu sadakatten daha üstün tutmağa uğraştığını anlatmağa gayret ettim. Benim için bu mücadelede komünizmin mağûl veya galib çıkması şahıyı ehemmiyet değildi. Görünüşe göre Troçki, şahsî düşmanı Stalin'i mağûl etmek için bütün hayatınca mücadele ettiği kapitalizme istinad edecek kadar küçülüyordu.

Şefler arasındaki bu müthiş mücadelede politik doğmalar şahsî rekabetlerin lehine olarak ortadan yok oluyorlar. Fakat ben Sacha'nın bu ihanetinin cezasını çekeceğinden çok korkuyordum. Bana umumî vaziyet hakkında malûmat veren Sacha, kendisinin yeni vazifeler aldığını bende saklıyordu. Bu vazifeler, tahminime göre, teşkilât şeflerinin buldukları payitahtlar arasında münasebetler tesisine yardım ediyordu.

(Arkası var)

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşı: (İ. Halil), Eminönünde: (Hikmet), Aksarayda: (Ziya Nuri), Alemdarda: (Esad), Beyazıdda: (Asa-dor), Fatihde: (Vitali), Bakırköyünde: (Merkez), Eyübde: (Eyübsultan).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklal caddesinde: (Kanzuk), Tepebaşıda: (Kinyoî) Taksimde: (Taksim), Tarlabasında: (Nihad), Kurtuluşta: (Needet), Beşiktaşta: (Vidin).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalaradkiler:
Kadıköyünde: (Halk, Hüfûsî Osman), Üsküdarıda: (Selmîye), Sarıyerde: (Nuri), Adalarda: (Halk).

Yenicede imar faaliyeti devam ediyor

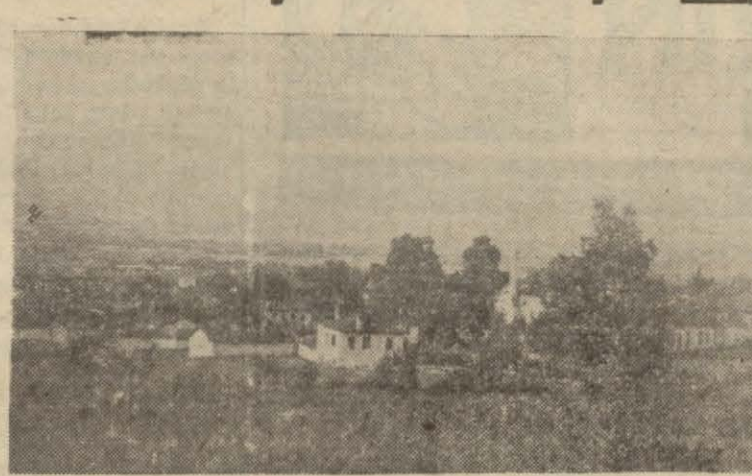
Yenice, (Hususî) — Gün geçtikçe umrana kavuşan ve bu suretle bir kat daha güzelleşme istidadı gösteren yeşil Yenicemizin bir müddetten beri yapılmakta olan büyük ve beton hükümet binasının inşaatı ikmal edilmiş ve daireler yeni yerlerini işgal etmişlerdir.

Yakın bir mazide kaza merkezi ittihaç edilen bu şirin kasabacıkta elyevim inşasına başlanan birçok binalar da ikmal edilmeğe üzeredir.

Tabii güzelliklerle dolu olan Yenice'nin toprağı da kerpiç imaline çok müsaid olduğundan yeni kurulan binalar bu yüzden sağlam olmaktadır.

Gerek kerpiçin bu suretle müsaid bir tarzda elde edilmiş ve gerek inşaat işçilerinin ehven bulunuşu iki oda ve bir mutfaktan teşekkül eden İzmirvazi evlerin azami 300 liraya çıkmasına yardım etmektedir.

Bahkesir ve Çanakkale güzergâhında bulunan Yeniceye günde iki posta uğra-

Yeniceden bir görünüşü

maktadır. Haftada dört defa da hususî kamyonlar Biga - Edremit arasında servisler yapmaktadır.

Halkevi ve Parti binaları ikmal edilmeğe üzeredir.

Kasabanın umran hareketlerine bu büyük binalar da ilâve edilirse bu cennetasa belde bir kat daha güzelleşmiş olacaktır.

Kazanın çalışan kaymakamı Fahri ve belediye başkanı Kâzım Gürel yakında bir de aile parkı vücude getireceklerdir.

Baklavada Fındık, Dondurmada Fındık, Çikolatada Fındık, Pastada Fındık, Çörekte-Fındık, Her Tatlıda Fındık, Cepte Fındık, Ayakta Fındık..... bir hayattır. Kışın Fındıklı Çörek, Yazın Fındıklı Dondurma Kuvvetin ÖZÜDÜR

FINDIK TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

HANS WALTER FEUSTEL

Firmasının İstanbul, Galata Rıhtımı 45 No. daki
NORDLOYD SEYAHAT AÇENTASINDA

Bütün dünyada kara, deniz ve hava yolculuklarına aid biletler satılmakta ve en doğru malûmat verilmektedir.

Mektup adresi: F. K. 1436

Tel: 41178

Bremen'de Norddeutscher LLOYD umumî acentalığı

Bundan başka: Türkiye Cumhuriyeti Devlet hava yolları, Ankara - Hamburg - Amerika hattı, Hamburg - Alman Afrika hatları, Hamburg "MER", orta Avrupa seyahat acentalığı, Berlin Alman Lufthansa A. Ş., Berlin - Irak devlet demir yolları, Bağdat - ilk Tuna buharlı Gemiler işletme Şirketi, Viyana acentahkları,

Cumartesi'nden maada hergün 8 den 18 e ve Cumartesi günleri 17 ye kadar açıktır.

Saraçhanebaşında - Horhor caddesinde

Kız Erkek Hayriye Lisesi Yatılı Yatısız

Ana İlk, Orta ve Lise sınıflarına talebe kaydına bağlanmıştır. Enebi lisans ilk sınıflardan itibaren başlar. Kızların yatılı kısmı tamamen ayrı bir binadadır. Yatısız talebeyi nakletmek için mektebin hususî otobüs servisi vardır. Tedrisata 25 Eylülde başlanacaktır. Telebenin mektebe gelmeleri. Telefon: 20530.

Nişantaşında: Eski Feyziye

yatılı yatısız IŞIK LİSESİ Kız Erkek

Memleketimizin en eski hususî lisesidir. Ana, ilk, orta ve Lise kısımları vardır. Kayıt için hergün mektebe müracaat ecilebilir. İsteyenlere mektep tarifnamesi gönderilir.

Telefon: 44039

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 - Bütün sınıflar için yatılı ve yatısız, kız ve erkek talebe kaydına devam olunmaktadır.

2 - İsteyenlere kayıt şartlarını bildiren tarifname gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası Telefon: 22534

Tornacı alınacaktır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden

Fabrikalarımıza tornacı alınacaktır. İsteklilerden İstanbulda bulunanların Zeytinburnu fabrikasına, İzmirde bulunanların Halkapınar fabrikasına ve Ankaradakilerin de Umum Müdürlüğe müracaatları. «6339»

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

Cerrahpaşa hastahanesi Göz Kliniğinde 3290.84 lira keşifli tesisat bağlama işleri 5/10/939 Perşembe günü saat 15 de Rektörlükte açık eksiltmeye konulmuştur.

İsteklilerin 247 liralık muvakkat teminat makbuzlarıyla 3000 liralık bu gibi işler yapılına dair eksiltme tarihinden 8 gün evvel İstanbul Vilâyetinden alınmış vesikalariyle gelmeleri.

Şartname ve ilişkileri hergün Rektörlükte görülür. «7473»

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

İneada Longoz vakıf ormanlarının Rapana, Bezirgân yolu üzerinde ve Değirmendere mevkiinden bir sene müddetle kesilip imal ve nakledilmek üzere 200 M3 gayri mamul kavak kerestesi açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 28/9/939 Perşembe günü saat 14 tedir Talib olanların «60» liralık ilk teminat ile Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne müracaat etmeleri. «7212»

Galatasaray Lisesi Alım satım Komisyonu Başkanlığından:

Miktarı Kilo	Muhammen fiatı Kuruş	İlk teminatı lira K.	Nev'i
7000	65	529 00	Tavuk eti
5000	50		Hindî eti

Galatasaray lisesinin 1939 mali yılında ihtiyacı olan miktar ve muhammen fiyatları ilk teminatı yukarıda yazılı tavuk ve hindi etinin 9 Birinciteğra 1939 Pazartesi günü saat 15 te Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 349 lisesel muhasebeciliğinde toplanacak okul komisyonunda kapalı zarf eksiltmesi yapılacaktır.

İstekliler yeni yıl Ticaret Odası vesikası ve ilk teminat makbuzu ve ticarethane nam ve hesabına hareket edenlerin noterlikten tasdikli vekâletnameleri birlikte 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanununun tarifatu dairesinde hazırlanacakları teklif mektuplarını belli gün ve saatden bir saat evveline kadar sözü geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermezler.

Şartnameyi görmek için lisesel muhasebeciliği veznesine yatırılacak teminat mükerrerini almak için Galatasaray lisesine müracaatları. «7428»

SEHAR ve CAZİP TENİ'ni NASIL MUHAFAZA EDİYOR ?

10 senelik izdivaçtan sonra

Her kadın -hattâ 40 tan yukarı olanlar bile, açık, taze ve kuruşuz bir tene, genç kızların bile iftihar edebileceği nermin ve yumuşak bir cilde malik olabilirler. Bunu, Tokalon ile tedavi, -günde 3 dakika, 10 günde garanti edebilir.

Her akşam yatmadan evvel cild unsuru olan pembe renkteki Tokalon kremini kullanınız. Terkibinde Viyana üniver. sitesinin meşhur bir profesörü tarafından keşf ve «BIOCEL» tabir edilen kıymetli gençlik cevheri vardır. Siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Buruşuklukları giderir. Her sabah da yağsız beyaz renkteki Tokalon kremini kullanınız. Siyah benleri ertirir ve açık mesaneleri siler ve cildi yumuşatıp gençleştirir. 10 gün zarfında müsbet bir netice elde edeceksiniz.

KANZUK

Yeni - DERİ MERHEMİ

Alelümüm cild hastalıklarında tavsiye edilen en mükemmel merhemdir. Soğuk ve sıcaktan mütevellid cild çatlamalarında, egzema ve ustura yaralarında muannid ve kapanmayan yaralarda faidelidir. Yeni-deri merhemi her eczanede bulunur.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

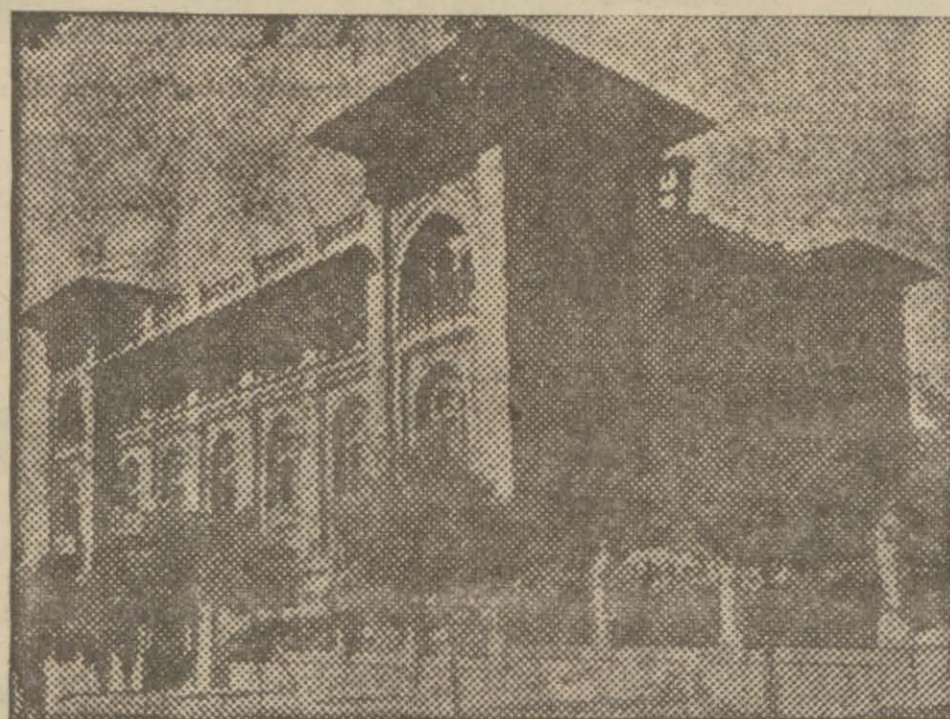
T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara sene 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Aded 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar sene 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

BOĞAZIÇI LİSELERİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Eylülün 25 nci Pazartesi günü saat 8 de Orta ve Lise sınıfları ve saat 8.30 da ilk kısım derslere başlayacaktır.

Üniversite Rektörlüğünden:

Hall hazır sebebiyle Avrupada tahsillerine devam edemiyen telebenin tahsil vaziyetlerini tebliğ üzere Üniversite rektörlüğünde bir büro teşkil edilmiştir. İstanbulda bulunanların bizzat ve taşrada bulunanların yazı ile ve vesikalariyle müracaat etmeleri. Yüksek mühendis mekteble nafis teknik okuluna girmek isteyenler doğrudan doğruya bu mektep direktörlüğüne müracaat edebilirler. «7333»

Yatak, yemek ve çalışma odaları ile salon takımları velhâsıl her nevi mobilyalar; BAKER (ESKİ HAYDEN) mağazalarında teşhir edilmekte ve her yerden ucuz fiat ve müsaid şartlarla satılmaktadır.

TIFOBİL

Dr. İHSAN SAMİ
Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Herkes alabilir. Kutusu 50 Kr.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
SAHIPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞIL

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

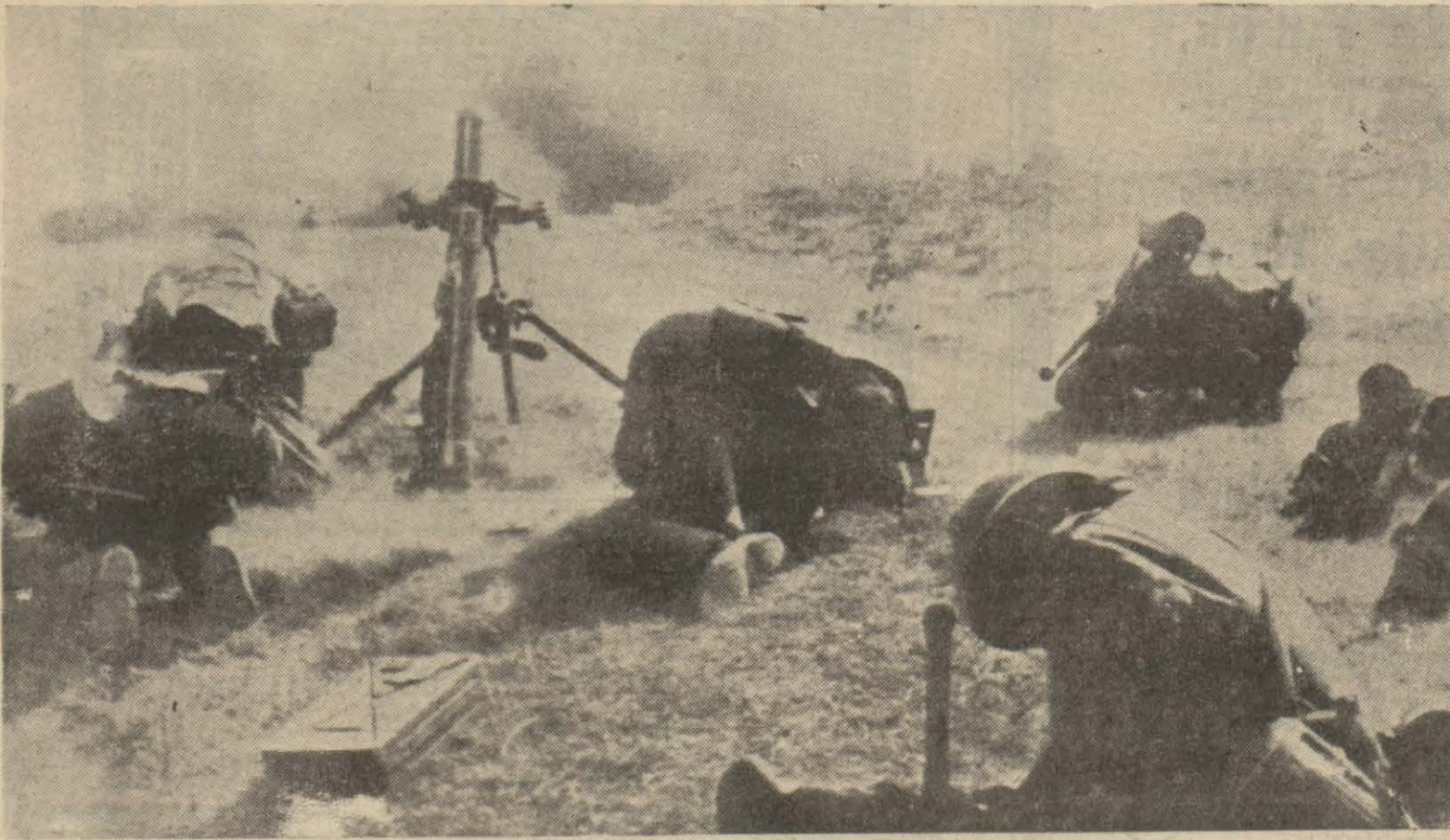
Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 "
Üçüncü sahife	200 "
Dördüncü sahife	100 "
İç sahifeler	60 "
Son sahife	40 "

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptırılacaklar ayrıca tenzihî tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarifedilmiştir.

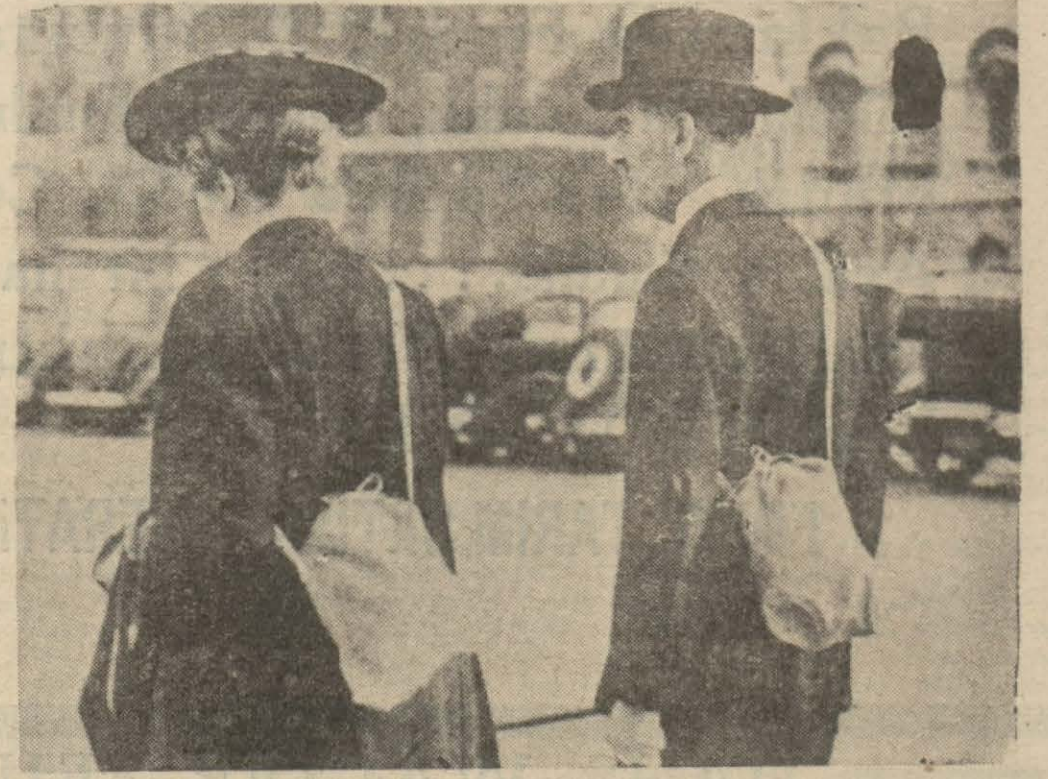
Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

1939 harbinden intibalar

Alman kumbaracıları bir hücum esnasında

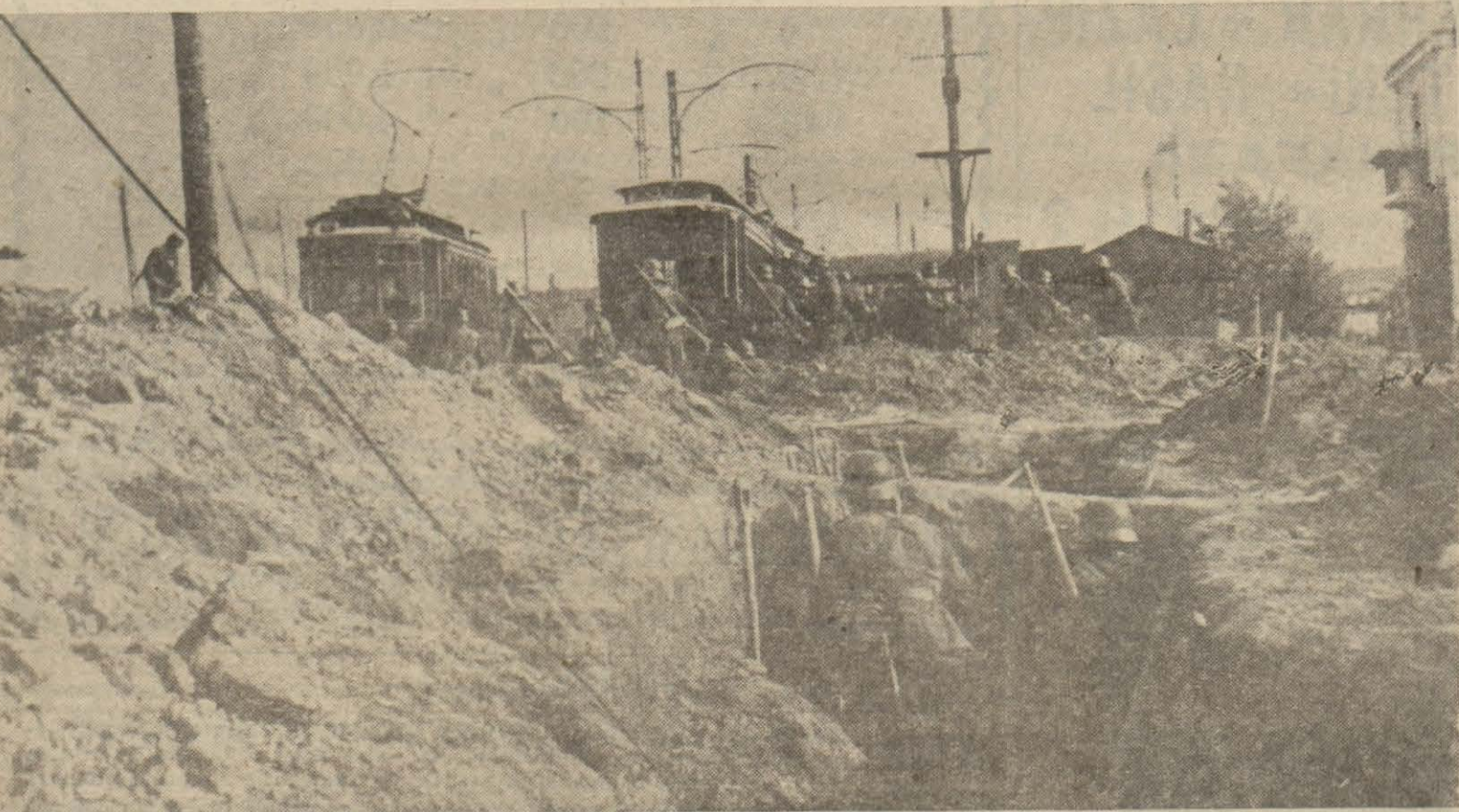
İngiliz başvekili Çemberlayn ve zevcesi Londra sokaklarında gaz maskelerile dolaşırlarken

Dunayek nehrini geçmekte olan Alman tankları

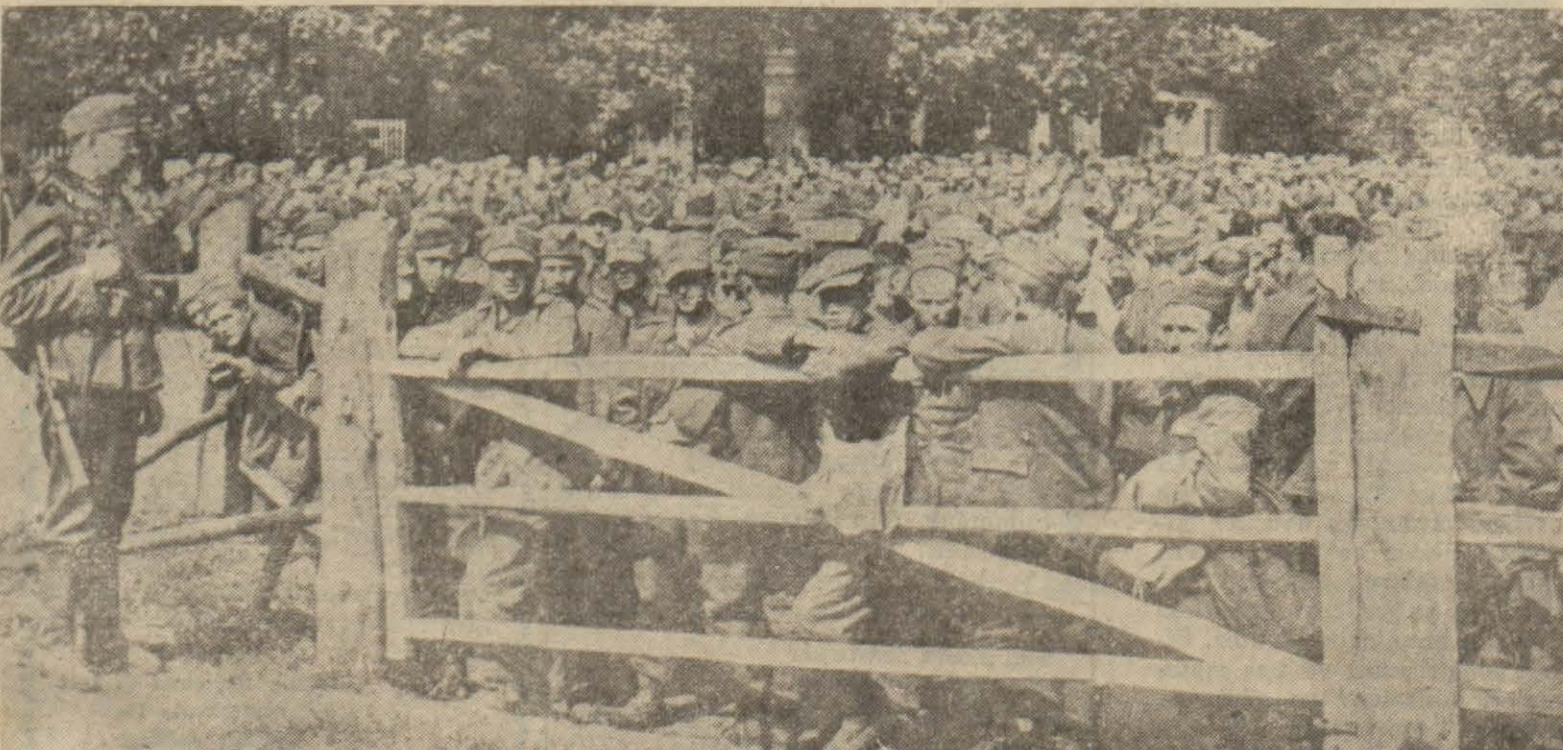
Hitler Kiyelçe şehrinde Leh kahramanı Piłsudski'nin bustu önünde

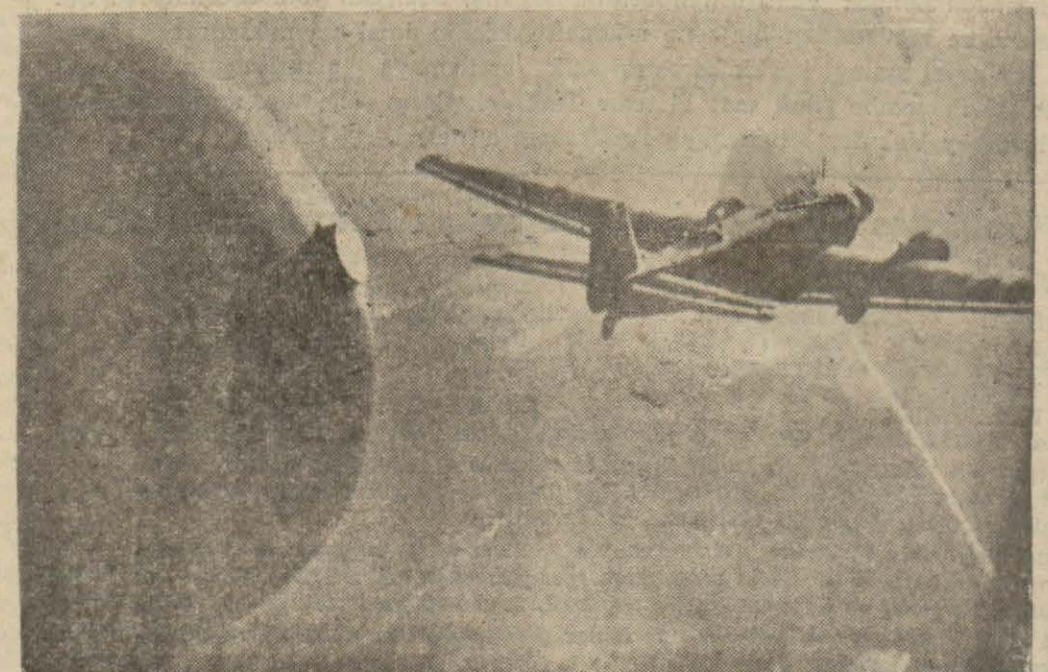
Varşova varoşlarında siperde yer almış olan Alman askeri hücumu kalkarken

Hitler bir karargâhta askerle birlikte yemek yiyor

Brom bergde bir temerküz kampında Leh esirleri

Hitleri Kiyelçeye nakleden tayyare hareket halinde